A°. 1821. N°. 17.

Bataviasche Courant.

ZATURDAG, *den 28sten* APRIL, 1821.

ZEE-TIJDINGEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

April 19 — *Ned. Zr. Ms. schoener Calijpso, 1ste luitenant van Kervel, van Sourabaija & Samarang, den 11 april.* —— *dito. kanonneer-boot No. 17, 2de luitenant D. H. Kolff jr., van dito. den dito.*

— 21 — *Ned. Z. M. fregat van der Werff, collonel Lewe van Aduard, van Maccasser, den 15 april, passagiers, 16 officieren, waaronder de collonel Lafontaine, 139 Europesche onder-officiers en soldaten, 56 recruten Boegineesen.* —— *Ned. schoener Molucko, T. S. Pereij, van Rembang, Samarang & Paccalongan, den 10 dito.*

— 22 — *Ned. brik Geertruida, R. De Vos, van Samarang, Paccalongan & Tagal, den 9 april.* —— *Amerik. schip William Penn, S. Smith, van Baltimore, den 13 october.*

— 23 — *Ned. schip Jacoba, R. Pearse, van Sourabaija & Samarang, den 16 april, passagiers, de heeren Paine, Haggenar vrouw & 2 kinderen.* —— *Amerik. dito. Romulus, J. Lavett, van New York, den 14 december, passagiers, 30 Bengalders.*

— 24 — *Ned. schip Fortitudo, S. Lieves, van Sourabaija, den 19 april.*

— 25 — *Portugeesch oorlogs-fregat Temivel, J. Mauraõ Gaveer Palhaff, van Goa, den 4 februari passagiers, collonel F. de Assis, en 1 detachement Portugeesche troepen.*

— 26 — *Ned. schip Cornelia Sara, J. Marcussen, van Amsterdam & Caap de Goede Hoop, den 3 sept. 1820 passagiers, de heer G. van Weezel, jufv. A. Collings & Z. M. troepen.*

Vertrokken.

April 21 — *Ned. schip Thomas Willson, W. Davidson, naar Sourabaija, passagiers, drie officieren en bannelingen; dito brik Cato, S. F. Drijman, naar Indramaijoe, Tagal en Paccalongan, passagier, de heer J. C. Jonker; Eng. schip Friendschip, G. Wise, naar Sincapoera en Polo Pinang.*

— 22 — *Eng. brik Countess of London, A. Henning, naar Bombaij, passagier, de heer G. Elliott; Ned. schoener Dorothea, J. White, naar Samarang, passagiers, de heer Marnstra en familie.*

— 23 — *Eng schip Travancore, J. Boog, naar Bombaij; Z. M. kanonneerboot no. 11, 2de luit. F. Dahl, om te kruissen.*

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. wagt-schip — *Tromp*; fregat — *van der Werff*; korvet — *Venus*; brik — *Sirene*, schoener — *Calijpso*; kanonneer-boot — *No. 17*; schepen — *de Graaf Bulow, de Geusters; Cornelia, Resolutie, Henrietta Elizabeth, Nieuwe Zeelust, Fannij, de Selima, Apollo, Elizabeth Johanna, Koophandel, Waterloo, Admiraal Buijskes, Auguste, Kumbang Jattie, Jacoba, Maria Louisa, Mercury, Jacoba, Fortitudo, Cornelia Sara*; brikken — *Ingthaij, Elizabeth, Jacoba Ambrosina, Elizabeth, Geertruida*; schoeners — *Duckling, Molucko*; Eng. schepen — *Mary, Fort William, Lord Wellington, Indian Trader, Princess Royal, Mentor, Jane, Resolutie, Asia, Magnet, Edmonstone, Sunburij, Cochin, Mahomed Shaw*; brikken — *Holly Lelkultomine, Fata Salam*; schoener — *Antoinette*; kotter — *Frolic*; Fransch schip — *La Rose*; Amerik. schepen — *Bingham, William Penn, Romulus*; brik — *Java*; Deensche brik — *Sovereign*; Portug. oorlogs-fregat — *Temivel*; brik — *Asumpçaõ*; Chin. jonken — *Banseeng, Hokgoan, Oeijtonsoen, Thaijlaij, Hokthaij.*

SAMARANG.

Aangekomen.

April 14 — *Ned. Zr. Ms. korvet Venus, A. Soudervan, van Sourabaija.* —— *dito. brik Jacoba Elizabeth, Elgenhuizen, van dito.* —— *dito. schoener Calijpso, J. H. P. van Kervel, van dito. passagier, de jonge jufvrouw M. Prinsen.* —— *dito. kanonneer-boot No. 17, D. H. Kolff, van dito.*

— 17 — *Ned. schip Rose Horse, G. Ingram, van Sourabaija.*

— 18 — *Ned. schip Vrouw Helena, C. Fromstead, van Batavia, passagiers, de Armeniers J. Stamier, J. Johanshu, J. Matros, M. Matros, B. Thaddus, A. Stephen, M. Sakus, M. Andreas en J. David.*

— 20 — *Ned. schip Tijlmanuk, J. Balck, van Paccalongang.* —— *dito. Jacoba, R. Pearse, van Sourabaija, passagiers, de heeren Paine, J. Haij, Haggenar, vrouw en 2 kinderen.* —— *Maleische brik Sambas, Intje Boejang, van Sambas.*

Vertrokken.

April 14 — *Ned. brik Aglaija, J. L. Ten Bruggenkate, naar Tagal, Cheribon, Indramaijoe & Batavia.* —— *dito. Elizabeth, J. Robertson, naar Tagal & Batavia, passagiers, de heer C. H. Harris en familie en de heer L. Christensen.*

— 15 — *Ned. Zr. Ms. korvet Venus, A. Soudervan, naar Batavia, passagier, de kapitein ter zee en havenmeester van Heemskerck.* —— *dito. brik Jacoba Elizabeth, Elgenhuizen, naar Rembang.* —— *dito. schoener Calijpso, J. H. P. van Kervel, naar Batavia.* —— *dito. kanonneer-boot No. 17, D. H. Kolff, naar dito.* —— *12 stuks Z. M. landings-booten, naar dito.*

— 16 — *Arab. schip Jadul Karim, Said Abdul Ragman Atas, naar Paccalongang.* —— *Ned. schoener Molucco, T. S. Perrij, naar dito. passagier, de heer Osbon.* —— *Portugeesche schip Primeiro Reydo Reyno Unido, Francisco Pedro de Limos, naar Sourabaija.* —— *Ned. schip Evertse, J. A. Lang, naar Paccalongang.*

— 18 — *Ned. brik Goede Intentie, C. J. Velge, naar Grisse.*

— 20 — *Ned. schip Jacoba, R. Pearse, naar Batavia, passagiers, de heeren Paine, Haggenar vrouw en 2 kinderen.*

Schepen liggende ter reede.

Schepen — *Pekin*; brikken — *Johanna Maria, De Goede Voornemens, Helena, Hendrik, Johanna, Pieternella, Maxima, Maria Charlotta*; schoeners — *Eliza, Johanna Elizabeth*; chaloup — *Pamela*; Eng. schip — *William Neilson*; Amerik. schepen — *Messenger, Marimack, Patterson, North Point*; dito. brik — *Ellen Douglas*; *De onlangs gestran de Portugeesche* brik — *Minerva*; Arab. schip — *Fatt il Rachman*; dito. brikken — *Fattal Karim, Marfoek, Patahelcair*; dito. chaloup — *Cheribon*; Maleische. brikken — *De Goede Hoop, Gollek*; dito. schoener — *Reman Tjieta*; sala sala — *Siri Tanjong*; Chineesche brikken — *Tjiengsoen, Hahien, Kimsoen, Japara*; dito. chaloup — *Hophin.*

SOURABAIJA.

Aangekomen.

Geene.

Vertrokken.

April 16 — *Ned. schip Jacoba, R. Pearse, naar Batavia, passagiers, de heer Haggenar, vrouw en 2 kinderen, de heeren Paijne en Haij.*

— 19 — *Ned. brik Harriet, O. B. Williams, naar Samarang & Batavia, met Z. M. troepen, passagiers, de heer en mev. C. S. Smulders, de heeren H. Begne, C. Hegenou en matroosen van het schip Admiraal Buijskes.* —— *dito. schip Fortitudo, V. Lieves, naar Batavia.*

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. brik — *De Maria*; schoeners — *Schildpad, Emma*; drie-mast kanonneer-boot *No. 15* & kanonneer-boot *No. 16*; schepen — *Java, Rosalie, Vrede & Rust, Maghar, Habsoen, Emerentia, L'Esperance*; brikken — *Willem Johan, Ladie Pontianak, Francina, Tikseeng, Anna, Fattal Carrim, Bagoes Salam, Boeroeng, de Hoop, Soendie, Tapier, Amazoon, Fannij, Alert*; schoeners — *Rose, Dasher, Phoenix*; kotter — *de Goede Hoop*; Eng. schip — *Jessy*; Amerik. schepen — *Generaal Hamilton, Clide*, dito. brik — *Pocahontas.*

BATAVIA, *25 april.*

Berigten van Makasser ontvangen, behelzen dat op den 29sten december des vorigen jaars, om 10 uren voor den middag, aldaar eene hevige aardbeving is gevoeld, welke 2½ minuut geduurd heeft.

Dat deze aardbeving langs de zuidelijke kusten van Celebes groote verwoestingen heeft aangerigt, voornamelijk, te Boelekomba, alwaar de zee verscheidene malen tot eene verbazende hoogte, en met eene onbegrijpelijke snelheid, het strand was op en afgeloopen, zoodat de aldaar gelegene negorijen verre bewesten Bontain tot beoosten Boelekomba schier alle zijn vernield geworden. Vele honderden menschen zijn daardoor omgekomen, waaronder drie europische militairen, en van het padie gewas, hetwelk juist stond ingeoogst te worden, is veel verloren gegaan.

Het fort Boelekomba heeft almede daardoor zeer veel, doch Bontain minder geleden.

Deze aard- en zee-beving is zoo hevig geweest, dat naar menschen gehcugen nimmer eene dusdanige heeft gewoed.

In den avond van den 4den januari dezes jaars, kwart voor tien uren, had men op nieuw eene aardbeving gevoeld, dewelke echter voor zoo verre als nog bij het afzenden dezer berigten bekend was, geene schade van belang had aangerigt.

EUROPA.

PORTUGAL.

LISSABON, *den 19 september.*

De maatregel, door de nieuwe regering genomen, om te beletten, dat een der onderdanen des Rijks, en vooral de leden der oude regering, zonder bijzondere toestemming, naar buitenlands zouden vertrekken, had aanleiding gegeven tot het gerucht, dat zij, ten minste voor een tijd, het gouvernement van Brazilie onkundig wilde laten van de gebeurtenissen, binnen de hoofdstad voorgevallen, doch men verneemt, dat zij aan den heer *Furjas*, lid van het vorige regentschap, niet alleen verlof heeft gegeven, om naar Rio Janeiro te gaan, maar hem zelfs den last heeft opgedragen, om den Koning verslag van het gebeurde te geven. Dus schijnt het, dat dit embargo alleen ten doel had, om het oprigten buiten 's lands te voorkomen van eene apostolische junta, zoo als er zich eene op de oevers van den Minho had nedergezet, om de omwenteling in Spanje tegen te werken.

In de hof courant van heden, heeft het gouvernement den staat der geldmiddelen van het koningrijk publiek gemaakt, waaruit blijkt, dat men eene verhooging van belastingen of eene leening van 48 millioenen realen zal noodig hebben, ten einde het te kort te dekken.

(*Staats Courant.*)

BEIDE-SICILIEN.

NAPELS, *den 19 september.*

Ons officieel dagblad van den 16den bevat een rapport van den kolonel *Costa*, gedagteekend uit het kamp voor Caltanisetta, in Sicilie, den 7den september. Uit dat rapport blijkt, dat een korps van 1500 man, 200 paarden en 4 stukken geschut, welke uit Palermo waren getrokken, om Caltanisetta te hulp te komen, geheel vernield is geworden door een gedeelte van het regement la principessa, hetwelk door gemelden kolonel *Costa* gekommandeerd wordt. De Palermitaansche kanonniers hebben zich op hunne stukken doen dooden, met uitzondering van 14 welke gevangen gemaakt zijn. De kolonel *Costa* heeft in dit gedenkwaardig gevecht slechts een serjant en twee soldaten aan gekwetsten bekomen. Zulks is officieel.

Men heeft aan de Palermitanen, welke alhier hun verblijf houden veroorloofd, om, des verkiezende, naar Palermo terug te keeren; doch in dat geval zullen zij alle de posten en emolumenten, welke zij alhier genieten, verliezen.

den 20 september.

Het ontwerp van organisatie der publieke magt, dat wij aan den ijver en vaderlandsliefde van den generaal *Carascosa* verschuldigd zijn, is thans publiek gemaakt en wordt reeds op alle punten ten uitvoer gelegd. Hetzelve is zeer wijdloopig, wij zullen ons derhalve vergenoegen met de voornaamste bepalingen er van mede te deelen.

„ De publieke magt wordt verdeeld in actieve armee en binnenlandsche wapeningen. De actieve armee moet slechts een zeer klein gedeelte van de bevolking uitmaken, naarmate van de hulpbronnen van den staat berekend; dezelve strekt tot eerste bolwerk tegen vreemde aanvallen. De binnenlandsche wapeningen moeten bestaan uit alle de burgers, als welke tot de verdediging van den nationalen bodem verpligt zijn, en, krachtens het 9de artikel van den 2de titel der constitutie, daartoe opgeroepen kunnen worden. Deze wapeningen worden nogmaals in twee gedeelten ingedeeld: welker organisatie permanent moet zijn, en waarvan een gedeelte in activiteit kan gebragt worden, en de stedelijke garde of schutterij, welke bestaan moet uit alle de burgers, ten einde voor de veiligheid der steden te waken.

„ Het actieve leger zal omtrent 45,000 man sterk zijn, waarvan 33,000 man infanterie, 5,000 kavallerie, 5,500 artillerie, en het overige tot de genie, en tot de administratieve militaire korpsen zal behooren. De infanterie zal in twaalf regementen van linie, vier regementen ligte infanterie en vier bataillons tirailleurs worden ingedeeld.

Bij het organiek decreet, door den hertog van Calabrie, te dezen einde uitgevaardigd wordt bepaald, dat deze organisatie, met alle derzelver voordeelen en bepalingen, slechts in werking zal blijven tot dat het nationaal parlement, waaraan het uitvaardigen van alle wetten toekomt, dezelve definitievelijk zal hebben goed of afgekeurd. De officieren zullen, bij de nieuw te formeren korpsen, naar rang van hunnen diensttijd geplaatst worden en er zullen hoegenaamd geene nieuwe promotien plaats grijpen. Zoodanige officieren en onder-officieren, welke bij deze organisatie niet mogten kunnen worden geplaatst, zullen à la suite worden gesteld en de traktementen en voordeelen, die zij thans trekken, bij voortduring blijven genieten, tot dat het parlement deswege nader zal hebben beslist.

den 22 september.

Een onzer dagbladen had gemeld, dat er aan alle boekdrukkers bevel gegeven was, om niets uit te geven, zonder eene voorafgaande censuur van den prefekt van publieke veiligheid: die regeringspersoon wederspreekt openlijk dit berigt, hetwelk van allen grond ontbloot is.

Het gerucht verspreidt zich, dat er eene nieuwe deputatie uit Palermo is aangekomen, met aanbod om zich met de constitutie te vereenigen, op voorwaarde van aan Sicilie een grooter aantal afgevaardigden in het parlement toe te staan; intusschen wordt hier geraadpleegd, of men de goederen der siciliaansche grooten, welke de wapens hebben opgevat, zal confiskeeren.

In het officieel rapport van den kolonel *Costa*, van den 7den september, omtrent het verslaan van een korps van 1500 man enz., dat Caltanisetta ter hulp kwam, vindt men nog de volgende bijzonderheden:

„ Zoodra de vijand in het gezigt was, maakte de kolonel zijne beschikkingen. Er ontstond een hevtig gevecht bij Caltanisetta. De Palermitanen, welke volkomen op de vlugt gedreven werden, lieten 150 hunner op het slagveld achter; 50 werden gevangen gemaakt. Het regement der prinses, van het legerkorps van den kolonel *Costa*, eenen heftigen aanval met de bajonnet gedaan hebbende, maakte zich van vier vijandelijke stukken geschut en van eene groote hoeveelheid bagagie meester. Die kolom der Palermitanen werd door den gewezen kapitein der artillerie *Orlando* gekommandeerd, welke, tijdens de verwoesting van Caltanisetta, door de junta van Palermo, tot den rang van kolonel, en, sedert, tot dien van generaal bevorderd is. De vijand, die in de grootste wanorde op Sint-Cataldo terug trok, heeft de vaandels, de keteltrommen en de anderen troféën, behalve nog eene groote hoeveelheid goederen, en gemelden *Orlando* toebehoorende, in de magt der Napolitanen gelaten. De kolonel *Costa* eindigt zijn rapport met aan te kondigen, dat hij op Sint-Cataldo zal marscheren, ten einde het overschot der vijandelijke kolom te vernietigen."

(*Staats Courant.*)

ITALIE.

FLORENCE, *den 23 september.*

Te Nice zijn er reeds drie rijk gelade amerikaansche vaartuigen aangekomen, welke naar Marseille bestemd waren, doch aldaar niet binnengeloopen zijn, uit hoofde van de vermeerdering der regten, welke Frankrijk, bij represaille, op de schepen der Vereenigde Staten gelegd heeft. De kooplieden van Marseille hadden fransche vaartuigen derwaarts gezonden, om de ladingen over te nemen, hetgeen te gemakkelijker is, daar Nice, eene vrije haven zijnde, er van de koopmanschappen, welke aldaar aangebragt worden, geene regten hoegenaamd betaald worden.

(*Staats Courant.*)

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 2 october.*

Van Corfu wordt, onder dagteekening van den 2den september, het volgende gemeld:

„ *Ali*, pacha van Janina, is overwonnen zonder gestreden te hebben. Alles heeft hem verlaten. Te Parga zijn zijne schatten gevonden, in 180 *Oches* goud (de *Oche* weegt iets meer dan twee ponden), en 500 *Oches* zilver, mitsgaders in eenen ontzaggelijken voorraad van allerhande zaken bestaande. Zijn zoon *Velij*-pacha bevond zich, met 10,000 man, te Prévésa. Diens troepen, welke op den voet van Europeaansche troepen gebragt waren, voegen, zoodra zij de ottomannische vloot zagen, om de verschuldigde soldij. Zij werden den 28sten augustus afbetaald, en den volgenden dag gaven zij hun oogmerk te kennen om terug te trekken, verklarende tevens, dat zij niet vechten zouden, en er gekscherende bijvoegende de woorden: „ *Kefali proskonismene den kovise.*" (Men kan geen hoofd, voor hetwelk men nederknielt, afhouwen.) In dien staat van zaken heeft *Velij* pacha zich, ongewapend, in den morgen van den 29sten, in een parlementair vaartuig, van een twintigtal personen verzeld, bij *Patro* beij (de capitein-pacha) vervoegd en denzelven de sleutels der vesting overgegeven." . . . „ Dewijl de Souverein het gelast," zeide hij, „ onderwerp ik mij aan hetgeen hij over mijn leven zal beslissen." *Patro* beij heeft hem met onderscheiding en zeer menschlievend ontvangen. Hij heeft de schatten en den voorraad doen verzegelen en 60,000 *staja* (schepels) koorn aan de armen doen uitdeelen. Tevens heeft hij Janina tot de overgave doen sommeren. *Alij*-pacha is uit die vesting gevlugt, en heeft zich, met twee duizend zijner meest vertrouwden, ten einde voor verraad beveiligd te zijn, in Zépileni opgesloten. Hij wil zich niet aan de pachas over geven, maar schijnt genegen, om zich aan *Patro*-beij toe te betrouwen.

Ons is, over Marseille, een brief van Chios, van den 26sten juli gedagteekend, toegekomen; zie hier een uittreksel uit dien brief:

„ In weerwil van alle hinderissen, schijnt het groote Grieksche kollegie bij voortduring te bloeijen. Aldaar worden de phijsische en mathematische wetenschappen, de fraaije letteren, de Fransche taal, de teekenkunst, enz., onderwezen. Men spreekt thans, om aldaar ook in de Italiaansche muzijk les te geven. De professor in de teekenkunst aldaar is de heer *Mangonsse*, een jong Franschman, kweekeling van de normale school te Parijs. Het getal der studenten is reeds zeer aanmerkelijk, bestaande hetzelve in vier honderd Grieken en zes en zeventig vreemdelingen. Aanmerkenswaardig is het, dat drie jonge Amerikanen expres uit hun ver afgelegen land gekomen zijn, om de taal van *Homerus*, in eene der zeven steden, welke elkander de eer betwisten van dien vorst der dichteren te hebben zien geboren worden, te leeren."

(*Staats Courant.*)

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, *den 6 october.*

Verleden dingsdag is het huis der Lords weder vergaderd geweest. De minister Lord *Liverpool* gaf eenige ophelderingen omtrent eenen brief, door een zekeren *Marietti*, thans hier te land, van zijnen vader uit Italien ontvangen, waarin deze hem waarschuwde, dat hij van den kolonel *Brown* die voor het Gouvernement te Milaan is, betrekkelijk het proces der Koningin, vernomen had, dat men zijnen zoon, ingevolge de akte op de vreemdelingen, uit Engeland zoude wegzenden, en hem dus afraadde van zich in geenen deele met de zaak van gemelde procedure in te laten. Hier over was in de laatstgehouden vergaderingen van het huis gesproken en geklaagd, waarom nu de Minister eene briefwisseling voorlas van den genoemden kolonel, waaruit zoude blijken, dat de kolonel nimmer over de voornemens van het Gouvernement, ten aanzien van *Marietti*, gesproken had, en dat zijn vader enkel uit bezorgdheid, op het hooren van verschillende verontrustende geruchten, dien raad aan zijnen zoon had geschreven. Lord *Holland* merkte aan, dat hoe zeer dit alles waar zijn mogt, het evenwel niet minder waar was, dat het bestaan van de akte op de vreemdelingen buiten 's lands vreesinboezemde en menschen terug hield om naar Engeland te komen, wier tegenwoordigheid in de thans plaats hebbende gebeurtenissen aldaar van nut konde zijn, en verklaarde nu zijn gevoelen niet te zullen uiten over deze brieven, maar zich het regt voor te behouden, om in het vervolg deswegens nadere inlichting te vorderen. De papieren werden ter tafel nedergelegd.

Lord *Durnleij* vroeg dat men aan het huis een staat zoude overleggen van uitgaven voor het tegenwoordig zoo ongewoon en zoo onbetamelijk onderzoek naar het gedrag der Koningin, doch op de aanmerking van Lord *Liverpool*, dat het nu nog geen tijd was tot het openleggen dier stukken, en op de belofte dat daaraan zoude voldaan worden, zag Lord *Durnleij* voor als nu van zijne vordering af.

Daarop werden de raadslieden der Koningin binnen geroepen en het woord aan den heer *Brougham* toegestaan, welke zijn pleidooi ter verdediging der Koningin begon, met eene inleiding, waarin hij betuigde, hoezeer hij getroffen was over het gewigt der zaak, die hij moest verdedigen, niet om dat hij eenige moeijelijkheid vond in het aantoonen van de onschuld zijner Koninklijke Cliente, maar uit zelfovertuiging van de geringheid zijner vermogens, en uit vrees, dat hij mogelijk, door de zaak der Koningin niet voor te spreken op eene wijze, zoo als die behoorde te worden behandeld, voor de eerstemaal twijfelingen over de regtmatigheid harer zaak zelve mogt verwekken. Hij verklaarde volkomen de groote verantwoordelijkheid te gevoelen, die op zijne schouderen rustte, en welke nog vermeerderd werd door de gedachte, dat het misschien zijn lot zijn zoude, om, voor het eindigen dezer procedures, klagten te moeten inbrengen van een zoo ernstigen aard, dat geen getrouw en goed onderdaan die zonder de bitterste gewaarwordingen zoude kunnen aanhooren.

Vervolgens begon hij van de aankomst der koningin te gewagen, welke in het jaar 1795 hier te land kwam, als Prinses *Carolina* van Brunswijk, eene nicht van den koning van Engeland en bruid van den waarschijnlijken erfgenaam der kroon. Hij stipte dit slechts met een woord aan, en sprong dadelijk over op haar vertrek in 1814, zeggende zich te verheugen van voor het oogenblik niet genoodzaakt te zijn van over het gedrag van den toenmaligen Prins, den Gemaal zijner Cliente, te spreken, doch niet wilde gehouden worden, om in het vervolg, zoo er omstandigheden in het proces mogten voorkomen, die dit noodzakelijk geboden, daar over te zullen zwijgen, dewijl een advokaat in het doen van zijn pligt niemand

in de wereld behoort te kennen als de partij, ten wiens voordeel hij optreed, en het zijn pligt is om deze te behouden door alle mogelijke middelen en met opoffering van alle aanzien van andere perſonen en van zich zelven, moetende hij geene onrust, kwelling of ondergang in aanmerking nemen, die het vervullen van zijn pligt aan anderen mogt veroorzaken, maar vrijmoedig voortgaan, zonder op de gevolgen te letten, al moest het zelfs zijn ongelukkig lot worden om zijn vaderland voor eene wijl tijds in een ſtaat van verwarring te brengen. Voor als nu had hij dit gelukkiglijk niet noodig, maar zoude zich bepalen bij het aantoonen der onſchuld van de koningin, met het ophelderen der dwalingen, en het doen verdwijnen van de aanklagten van ligtvaardigheid tegen haar ingebragt; want hij hield alles, wat van de tegenpartij gezegd was, voor valsch en ſchandelijk, even als het valsch en onwaar was, dat zij, die in deze vervolging deel genomen hebben, daartoe door hunne verpligting jegens God waren aangezet, wel wetende dat die zelven overtuigd waren, dat de onbetamelijkheden, aan de koningin ten laste gelegd, valsch en onwaarachtig zijn. Hij ontkende dat er grond was tot zoodanige beſchuldiging, en dat dezelve bewezen was, en zoude door aan te voeren bewijzen het tegendeel duidelijk aantoonen. Alleen wilde hij wel iets toeſtemmen, namelijk dat de koningin dit land verlaten heeft, en in Italien zich heeft opgehouden in gezelſchap van meestal vreemdelingen, en van een minderen rang dan het gezelſchap, hetwelk zij in Engeland gewoon was te zien; dan, vroeg hij, wiens ſchuld is het, Hare Majeſteit niet met een gevolg van Pairs en Gemalinnen van Pairs van het rijk heeft gereisd, en Italiaanſchen adel en lieden van minder afkomst in haar gezelſchap heeft toegelaten? Niemand wist dit beter dan de Lords, die thans als regters over haar zaten, en genoegzaam was het bekend, dat de koningin, tijdens zij in Engeland woonde, niet te vergeefsch hare deuren voor de grooten en edelen van het land openzette, zoo lang het te verwachten was dat zij aan de eerzuchtige oogmerken van anderen zouden kunnen dienstig zijn, doch dat toen de omſtandigheden veranderden, en die begeerte naar plaatsen en ambten voldaan was, haar paleis onbezocht bleef door Lords en Ladij's; dat zij toen niet langer dat aanzienlijk gezelſchap genieten kon, en haar niets overbleef dan hetzelve of te bedelen of het land te verlaten. Derhalven, begreep hij, dat het de Pairs niet voegde haar te beoordeelen wegens haar vertrek naar Italien, werwaards zij niet zoude gegaan zijn, of misſchien niet behoorde gegaan te zijn, zoo zij zich in een minder deerniswaardigen toeſtand bevonden had.

Gedurende dien tijd, vervolgde de advokaat, genoot Hare Majeſteit, tot dat zij vertrok, niet het gezelſchap, maar de liefde en dankbaren eerbied van hare eenige dochter, en toen deze in het huwelijk zoude treden, en hier van aan alle hoven kennis werd gegeven, was het hare moeder alleen, die daar bij een zoo teeder belang had, aan wie men opzettelijk verzuimde deze heugelijke gebeurtenis te melden, en welke dit bij toeval moest vernemen van een courier, die de tijding naar Rome aan den Paus overbragt. Toen deze beminde prinſes kort daarna, tot Engelands bitteren rouw, overleed, werd insgelijks aan alle de, zoo geallieerde als andere mogendheden dit treurig afſterven bekend gemaakt, maar hare moeder, die alles hier bij verloor, moest dit nieuws, even als dat van het huwelijk, bij toeval hooren, en de dood harer dochter werd haar door het oprigten der commisſie van Milaan en het beginnen van de door deze tegen haar ondernomen vervolgingen kenbaar. Hier bij ſchetste hij het noodlottige, dat in de geſchiedenis der Koningin heeft plaats gevonden, door dat telkens het afſterven van hare voornaamſte beſchermers het ſein was van nieuwe vervolgingen, en haalde tot voorbeeld aan, dat de beroemde *Pitt*, die hare warmſte verdediger was, in 1806 geſtorven zijnde, weinige weken daarna het eerſte onderzoek naar het gedrag der Prinſes een aanvang nam; dat na den dood van *Perceval*, die door eene moordenaars hand viel, en hare beſcherming als een legaat van *Pitt* had geërfd, dadelijk nieuwe aanvallen op hare eer gewaagd werden, die hij tot dien tijd had weten te beletten; dat na het droevig afſterven van den heer *Whitbread*, die hare verdediging aanvaard had, terſtond zich de ſtorm weder had doen hooren, doch deze toen verwijderd werd, dewijl haar hare dochter overbleef, en allen de rijzende zon aanbaden.

De heer *Brougham* ging eindelijk over met de ingebragte beſchuldigingen naauwkeurigelijk en zeer breedvoerig te vergelijken met de verklaringen, die de getuigen hebben afgelegd tot ſtaving derzelven, en poogde aan te toonen, dat niet alleen die getuigen niets hadden bewezen, maar zelfs, door elkanderen en zich zelven dikwerf tegen te ſpreken, alle aanſpraak op geloofwaardigheid hadden verbeurd. Hij trok de waarde, die men aan hunne verklaringen moest hechten, verder in twijfel door te bewe-ren, dat zij allen voor de commisſie van Milaan waren ondervraagd, en het bleek, dat men hen daar onderrigt had van den aard der getuigenisſen, die zij moesten afleggen. Hij merkte mede op, dat men de getuigen allen bij elkanderen te Londen had doen wonen; dat zij dagelijks door de nieuws-papieren vernamen, wat de antwoorden waren van ſommigen hunner op de in het Parlement gedane vragen, hetgeen in de verhooren gebleken was, want na dat de kapitein en de ſtuurman van de polakker hadden verklaard, dat zij voor ſchadeloosſtelling van hunne reis naar Engeland eene zoo aanzienlijke ſom hadden ontvangen, dat men daarover veel verwondering getoond had, gaven de getuigen, die na hen ondervraagd werden omtrent hetgeen zij als belooning of vergoeding ontvangen hadden, allen ten antwoord, niets dan een kleinen reispenning te hebben genoten. Voornamelijk hield zich de advokaat bezig met de getuigen van *Majocchi*, van de beide genoemde Schippers, van Mejuffer *Dumont* en van den Courier *Sacchi*, en het ontbrak hem niet aan eene menigte aanmerkingen op- en wederleggingen van dezelven, waarmede hij tot des namiddags te vier uren voortging, wanneer het huis adjourneerde, en hem toeſtond des anderen daags zijn pleidooi te vervolgen.

Woensdag werd een ſtaat aan het huis ingeleverd der ſommen, die door de theſaurie waren betaald ter verdediging van de Koningin. Hiermede nam Lord *Darnleij* echter geen genoegen, maar kondigde aan, dat hij bij de eerſte geſchikte gelegenheid een voorſtel zoude doen om den ſtaat van alle de onkosten der procedure te eiſchen.

De heer *Brougham* hervatte nu zijne verdediging en zette zijn onderzoek omtrent de verklaringen der getuigen voort, zoo als hij het den vorigen dag had gedaan. Daarna ſprak hij over *Bergami*, en betoogde dat men misleid was omtrent den nederigen ſtaat, waar in deze was, voor dat hij bij Hare Majeſteit in dienst trad, want dat hij de zoon was van eenen grondeigenaar in het noorden van Italien, die een klein vermogen had, doch wiens ſtaat door de rampen van de laatſte jaren, even als vele andere Italiaanſche huizen, in bekrompen omſtandigheden was geraakt, en, om 's vaders ſchulden te betalen, hij zijn erfgoed verkocht had; hij was dus wel arm, maar uit geene lage volksklasſe geboren, als men had verſpreid. Ook toonde hij aan, dat zijne bevordering in dienst der Vorstin niet zoo ſpoedig was toegegaan als de getuigen hadden verklaard, maar dat hij maanden en jaren als courier had gediend, en dat de Prinſes hem in haren dienst had genomen op voordragt van een Oostenrijksch edelman, die hem in hare gunst aanbeval, en eindelijk, dat de Generaal *Pino*, wien hij te voren gediend had, hem ſteeds met onderſcheiding behandelde, en hem zelfs aan zijne tafel ontving, terwijl hij het opperbevel in het Milaneſche voerde.

Vervolgens maakte de advokaat melding van het gedrag der Koningin in het algemeen, en hield ſtaande, dat zij nimmer zich onwaardiglijk had gedragen; dat zij zich nimmer aan ligtvaardigheid had ſchuldig gemaakt. Hij haalde als een bewijs van de achting, die de overleden Monarch voor haar gevoelde, een brief van Zijne Majesteit aan, in het laatst van 1804 geſchreven, waarin hij haar de duidelijkſte blijken van zijne achting en toegenegenheid gaf, en las ook een brief voor van den tegenwoordigen Koning, van het jaar 1796, waar uit ten vollen bleek, dat men toen haar geene verwijten had te doen.

Daarna eindigde hij zijne redevoering als volgt:

„ Mijlords, op nieuw ſmeek ik u, nimmer de twee groote punten uit het oog te verliezen, waarop mijne verdediging rust. Vooreerst, dat de daadzaken niet bewezen zijn door geloofwaardige getuigen, welke de vervolgers ter hunner beſchikking hadden, en ten tweede, dat de door hun geroepen getuigen geen geloof verdienen. Hoe kan een aanſlag ontdekt worden dan alleen door middel an deze twee beginſelen? Er zijn voorbeelden, waarin eene zamenzwering ontdekt is door het tweede beginſel, waarin het eerſte faalde. Wanneer getuigen van een bekend karakter te voorſchijn zijn getreden, en menſchen, boven alle verdenking verheven, zich voor een tijd tot ſlechte plannen geleend hebben, is ſomwijlen het ſlagtoffer nog aan den ſtrik ontkomen door het tweede beginſel, door het voorkomen van een bewijs, waar men het niet dacht te vinden, en door het blootleggen van een zwak punt, op welks ontdekking men zich niet voorbereid had. Uwe Lordſchappen zullen zich de heilige Schrift herinneren, waarin de zamenzwering der grijsaards tegen de kuiſche *Suſanna* in eene zoo ſchilderachtige en dichterlijke taal is beſchreven; hunne verklaring was duidelijk en onwederſproken, en hun ſlagtoffer ontkwam alleen aan hunne lagen door de ſtrijdende opgaaf der grijsaards, met betrekking tot de in ſchijn niets beduidende ſoort van den boom. Van dezen zelfden aard is dat gedeelte der getuigenis van *Majochi*, welke door een bankiers klerk zal aangetoond worden valsch te zijn. Deze en verſcheiden andere bijzonderheden mogen van weinig belang ſchijnen, met betrekking tot het geheel der zaak, maar zij zijn van veel gewigt, om dat zij de geloofbaarheid der getuigen aantasten. Deze omſtandigheden zijn niet toevallig; zoo mogen driftige en verblinde menſchen die noemen, maar zij zijn de beſchikkingen dier Voorzienigheid, welke niet wil, dat de ſchuldige zal zegevieren, en de onderdrukte onſchuld te hulp komt. Zoodanig, Mijlords, is de zaak, die thans voor u ligt, en zoodanig zijn de getuigenisſen, waarmede men die tracht te ſchragen. Het is eene getuigenis, ongeſchikt om eenig voorſtel te bewijzen; onmagtig om den laagſten onderdaan van eenig regt te berooven; belagchelijk om de minſte beleediging daar te ſtellen; ſchandelijk om eene zaak van den hoogſten aard te onderſteunen, en monſterachtig om de eer eener Koningin van Engeland te verderven. Wat zal ik dan zeggen, indien dit alles, indien dit het ſoort van bewijs is, waa bij men eene akte van judiciele wetgeving, eene wet *ex post facto*, zoekt door te dringen tegen deze weêrlooze vrouw? Mijlords, ik ſmeek u na te denken. Gij ſtaat op den rand van een afgrond. Indien uw vonnis tegen de Koningin luidt, zal het de eenige akte zijn, die ooit gegeven werd, zonder aan het doel te beantwoorden; dezelve zal op uwe eigen hoofden terug komen. Redt het land van de ijsſelijkheden, dat het te wachten heeft; redt u zelven voor dreigenden ondergang; verlost dat land, waarvan gij nu het ſieraad zijt, maar, waarin gij niet langer zult bloeijen, wanneer gij geſcheiden zult wezen van het volk even als de bloemen, die bij den wortel afgeſneden zijn, of den tak van den boom. Redt het vaderland, op dat gij het moogt blijven verſieren. Redt de Kroon, die ſtaat te wankelen; de aristocratie, die geſchokt is, het altaar zelfs, dat nimmer meer veilig ſtaan kan te midden der ſchokken, die den troon, waar aan het zoo naauw verbonden is, van een rijten. Gij hebt gezegd, gij hebt gewild, de kerk en de Koning hebben gewild, dat de Koningin beroofd zoude worden van haren plegtigen eredienst, maar in plaats van dien dienst heeft zij de hartelijke gebeden van het volk voor zich. Zij behoeft mijne ſmekingen niet; maar voor mijn vaderland ſmeek ik hier aan den troon van genade, dat die genade op het volk in ruimer mate nederdale, dan zij verdienen, die het beſturen, en dat uwe harten zich tot regtvaardigheid mogen keeren."

Deze redevoering, die volgens getuigen van alle partijen de ſchitterendſte was, die immer voor het Parlement is gehouden, verwekte eene groote ſtilte in de vergadering, op welke het ſlot derzelve een onbeſchrijfelijken indruk maakte.

Na eenige oogenblikken werd aan den heer *Williams*, mede advokaat der Koningin, het woord toegeſtaan. Deze ſprak tot vier uren, toen het huis zich adjourneerde, voornamelijk zich bepalende tot het aantoonen der tegenſtrijdigheid, die in de verklaringen der getuigen beſtond.

Gisteren vervolgde deze advokaat zijne redevoering en eindigde na zich beklaagd te hebben, dat men van den kant der vervolgende partij niet alle getuigen had voorgebragt, die men had kunnen roepen tot ſtaving der aanklagte. Ook beklaagde hij zich, dat de Koningin te vergeefsch een Kamerheer van den Groothertog van Bade had uitgenoodigd, om in hare zaak te getuigen; dat deze willens was te komen, doch hem zulks op last van zijnen Souverein den Groothertog was belet, en dat deze getuigen van veel waarde voor Hare Majeſteit was, om dat hij tijdens haar verblijf te Carlsruhe als Kamerheer bij haar had dienst gedaan, en derhalven konde gehoord worden over het gedrag van Hare Majeſteit in de ſtad, hetwelk volgens de verklaring van *Barbara Cauts* als zoo ſchandelijk wordt opgegeven. Met den Generaal *Pino*, die thans in Oostenrijkſchen dienst is, had iets diergelijks plaats gehad, dewijl hij niet naar Engeland had willen komen, om dat hij daar buiten uniform moest verſchijnen, en vreesde, dat het Oostenrijkſche Gouvernement niet gaarne zag, dat hij zich met de zaak inliet.

Op het verzoek van Lord *Greij*, om ophelderingen over deze laatſte klagte, antwoordde Lord *Liverpool*, dat er aan het Gouvernement daar over geene aanvraag gedaan was, maar dat hij gereed was, om, indien de Raadslieden der Koningin het begeerden, nog binnen den tijd van een uur een Gouvernementsbode naar Carlsruhe af te zenden, ten einde te verzoeken dat die Kamerheer mogt overkomen. Wat den Generaal *Pino* betrof, meende hij te weten, dat andere redenen hem beletten van zich als getuigen op te doen.

Daarna begon men de getuigen voor de Koningin binnen te brengen, zijnde de eerſte een klerk van den heer *Vizard*, den Sollicitew der Koningin, *John Leman* genaamd, welke verklaarde naar Carlsruhe vertrokken te zijn met depêches voor den Baron *Deut*, Kamerheer van den Groothertog, en de weigering van dezen Edelman om zich naar Londen te begeven.

De tweede was Kolonel *St. Leger*, die van

het jaar 1808 tot october 1819 Kamerheer was der Koningin, en getuigde dat hij dien post had nedergelegd, alleen om reden van den slechten staat zijner gezondheid.

De derde was Lord *Guilford*, welke verklaarde meermalen de eer gehad te hebben van met Hare Majesteit in Italien te dineren, doch nimmer eenige gemeenschap tusschen haar en *Bergami* te hebben opgemerkt.

De vierde, Lord *Glenbervie*, legde dezelfde verklaring af.

De vijfde getuige was Ladij *Charlotta Linsij*, welke sedert het jaar 1808 tot in 1817 in dienst van de Koningin geweest, in als eene der dames van Harer Majesteits kamer. Zij verklaarde Hare Majesteit verlaten te hebben op aanzoek van haren broeder, en nimmer eenige onbetaamelijkheid tusschen de Koningin en *Bergami* te hebben gezien.

Heden werd het verhoor van deze getuige vervolgd en daarna de zesde, Lord *Landaff*, ondervraagd, welke verklaarde op het einde van 1814 een of twee malen 's wekelijks in Italien bij de Koningin gegeten te hebben, en nooit iets berispelijks te hebben waargenomen tusschen Hare Majesteit en *Bergami*.

De zevende getuige was de heer *Coppel Craven*, die gedurende den tijd van zes maanden in Italien in dienst der Prinses geweest is.

(*Rotterd. Courant.*)

NEDERLANDEN.

GENT, *den 8 october.*

Z. M. de koning, welke, den 6den, ten zes ure des avonds alhier is aangekomen, is aan het hotel van het Gouvernement afgestapt. Des anderen daags, des morgens ten zeven ure, steeg Z. M. te paard, verzeld van Prins *Fredrik* en eenen talrijken en luisterrijken staf. Hoogstdezelve begaf zich naar de Antwerpsche poort, alwaar alle de troepen van het garnizoen, op het schoone plein van Deernis, bijeen waren. De manoeuvres van de infanterie, kavallerie en artillerie, namen dadelijk eenen aanvang, en duurden tot half twaalf ure. Dezelve werden met eene groote juistheid uitgevoerd, en verwierven den lof van Z. M. Het schoonste weder begunstigde deze exercitien, welke eene ontzaggelijke menigte volks uitgelokt hadden.

Te midden van zijnen staf, ontving Z. M. verscheiden rekwesten, en bejegende de verzoekers met die minzaamheid, welke de eensgezindheid van den Monarch met zijn volk aanduidt. Hoogstdezelve ontving vervolgens alle de regeringsmagten, en het korps der universiteit, en onderhield zich langen tijd over alle gedeelten van het bestuur en van het onderwijs.

De koning heeft een ieder, die zulks verlangde, tot zijne audientie toegelaten. Drie arme vrouwen wierpen zich voor zijne voeten, ten einde gratie voor veroordeelden te bekomen. Z. M. deed dezelven met eene aandoenlijke goedheid opstaan, en gaf haar eenige hoop en vertroosting. Ten twee ure beklom Z. M. zijn rijtuig en bezocht eenige voortbrengselen van nijverheid, welke in de zaal der tentoonstelling waren gebleven en waarvan eene loterij gemaakt is. Hoogstdezelve begaf zich vervolgens naar het nieuwe lokaal der universiteit, en bezocht hetzelve in alle deszelfs bijzonderheden. De schoone bibliotheek der universiteit is insgelijks met de tegenwoordigheid van den Monarch vereerd geworden.

Ten vier ure had Z. Exc. den baron *de Maveuil*, ambassadeur van Frankrijk, eene audientie bij den koning tot kennisgeving der geboorte van den hertog van Bordeaux.

den 9 october.

Z. M. de Koning en Prins *Fredrik* hebben, gisteren, den godsdienst in de protestantsche kerk bijgewoond; de dienst begon vroeger dan gewoonlijk, uit hoofde van het vertrek Zr M., welke door eene commissie uit het consistorie ontvangen werd, bestaande uit de heeren *Schuremans*, kollonel, *Mahne*, professor der universiteit, en *van Dijck*, majoor. De leeraar *Goedkoop* heeft, na het gebed, eene redevoering gehouden, in welke hij de weldaden des Konings geschetst, en de gevoelens van dankbaarheid van zijn volk benevens den algemeenen wensch voor de voortduring der gezondheid van Z. M. uitgedrukt heeft. De muzijk van de militaire divisie heeft de godsdienstige gezangen geaccompagneerd.

Z. M. en zijn doorluchtige zoon werden, na de ceremonie, door dezelfde commissie uitgeleid; Hoogstdezelve heeft zijne tevredenheid aan den leeraar en de leden van het consistorie, welke de eer gehad hebben, Hoogstdezelven te ontvangen, gelieven te betuigen.

Even na den middag vertrok de Koning naar Yperen.

den 10 october.

Bij de reeds medegedeelde bijzonderheden van 's Konings verblijf in deze stad zullen wij nog voegen, dat Z. M. zeer voldaan scheen over de afzonderlijke tentoonstelling der voorwerpen van nijverheid, die in eene der kamers van het stadhuis zijn gebleven, om bij wijze van loterij te worden uitgedeeld. De Koning heeft zich over de groote tentoonstelling in zeer vleijende bewoordingen uitgelaten, en heeft alle degenen, die de eer genoten van Z. M. te hooren, overtuigd, dat, schoon Hoogstdezelve op het tijdstip der feesten niet in persoon te Gent heeft kunnen zijn, dezelve zich niettemin eene juiste opgave van den staat der volksvlijt heeft doen geven. Z. M. gewaardigde zich, zijn leedwezen te betuigen van in de maand augustus jongstleden niet alhier te hebben kunnen komen.

Op den dag van zijn vertrek heeft Z. M. het binnen en buiten de stads muren gelegen terrein, op hetwelke de ontworpen fortificatien zullen gebouwd worden, met zeer veel opmerkzaamheid in oogenschouw genomen.

BRUSSEL, *den 8 october.*

François Dezée, timmermans knecht, geëmploijeerd aan de fortificatie werken van Mons, heeft van Z. M. eene gratificatie van 50 guldens bekomen, ter belooning der zelfsopoffering, welke hij heeft doen blijken, door het springen van eenen hoogen muur in de diepe gracht der fortificatien, ten einde eene jonge dochter die in het water gevallen was, en haren broeder, welke zich in hetzelve geworpen had, om haar daaruit te halen, te redden. Hij ontrukte beide aan eenen gewissen dood.

(*Staats Courant.*)

OOSTENRIJK.

WEENEN, *den 25 september.*

Z. Keiz. H. de kroonprins is, in den achtermiddag van den 16den, te Pesth aangekomen. Z. Keiz. H. de aartshertog *Anton* en HH. KK. HH. de hertog van Cambridge en prins *Karel* van Beijeren waren den vorigen dag gearriveerd.

Den 17den is er, ingevolge de bevelen van HH. Keiz. MM., op het kasteel van Ofen, een bal paré gehouden, op hetwelk de hooge adel van beide de steden genoodigd was. HH. Keiz. MM. hebben dit bal van 7 tot 10 ure met hunne tegenwoordigheid vereerd.

Bij de presentatie van den hoogen adel te Ofen en te Pesth, welke op den 10den jl. heeft plaats gehad, verschenen, op voorbeeld van H. M. de Keizerin-Koningin, alle de dames van het hof in Hongaarsche kleederdragt.

De manoeuvres der troepen, die in het kamp van Pesth bij éengekomen zijn, hebben, den 16den des ochtends, in tegenwoordigheid van den Keizer, in de ommestreken van den weg van Steinbuch, een begin genomen. De Monarch was, even als alle de te Pesth bij een gekomen prinsen van de keizerlijke familie, en een groot aantal generaals, te paard daarbij tegenwoordig; de toevloed van aanschouwers was niet minder talrijk dan bij de fraaije manoeuvres der artillerie, die op den 10den hebben plaats gehad. Eene zoo luisterrijke als wel geoefende kavalerie, hare evolutien met volmaaktheid uitvoerende, op eene aangenaam gelegene vlakte, en het schoonste weder, bragten alles toe, om een fraai gezigt op te leveren.

Op morgen zal de wijnoogst, in het gebergte van Ofen, eenen aanvang nemen. De courant dier stad verzekert, dat de wijn van zeer goede kwaliteit is; ook aan de hoeveelheid zal het ten minste op de meeste plaatsen, niet haperen.

(*Staats Courant.*)

POLEN.

WARSCHAU, *den 3 september.*

Z. M. de Keizer van Rusland, Koning van Polen, deed, bij de opening van den rijksdag des koningrijks Polen, te Warschau, den eersten (13) september jl. o. s., de volgende uiterst merkwaardige aanspraak:

„ Vertegenwoordigers van het koningrijk Polen!

„ Met waar genoegen zie ik mij ten tweeden male in uw midden, en herhaal u met bijdschap de verzekering, dat ik, naar de aandrift van mijn hart, een mijner dierbaarste wenschen ten uitvoer brenge, door u in dezen kring te vereenigen, om tot behoud en verdere ontwikkeling uwer volksinrigtingen mede te werken.

„ Mijn vertrouwen jegens u heeft aan deze inrigtingen het bestaan gegeven; het uwe jegens mij zal dezelve bevestigen.

„ Mijn doel, bij het geven derzelve, was, de magt van den heerscher met de bemiddelende kracht, met de regten en wettige behoeften der maatschappij te verbinden.

„ Ik beschouw dien band als onontbeerlijk; doch, om duurzaam te zijn, vorderen dezelve eenen bijstand, bij welks gemis al het aardsche vervalt en ontaardt.

„ Laat ons niet vergeten, dat inrigtingen van dezen aard slechts menschen-werk zijn. Even als de mensch zelf, behoeven zij eenen steun voor hare broosheid, eene leering tegen dwaling, en, even als hij kunnen zij dien steun, die leering, alleen in de Christelijke zedekunde en in hare Goddelijke voorschriften vinden.

„ Gij zijt Polen gebleven, gij draagt dien eervollen naam; maar reeds vroeger heb ik u gezegd, dat alleen de aanwending der grondregelen van deze voortreffelijke zedeleer u een zoo roemrijk regt vermogt terug geven. Volgt dezelve dan ook van uwen kant die heilrijke leer, put uit hare bron, die opregtigheid, welke zij u jegens anderen, gelijk jegens u zelven, ten pligt gemaakt heeft; put uit haar die liefde tot de waarheid, die slechts naar waarheid streeft, en alleen hare taal hoort en spreekt, als dan zult gij mij, in de bevestiging van het werk uwer wedergeboorte, krachtdadig ondersteunen.

„ Ik heb voor u het woord der waarheid gesproken; want waarheid is het, die ik van u vorder. Uit uwen mond wensch ik haar te vernemen; doe ze mij met vrijmoedigheid, maar ook met bedaardheid en hartelijkheid, hooren.

„ In haar volle licht zal zij u verschijnen, zoodra gij haar in de zaak zelve en niet in ijdele afgetrokkene denkbeelden zoeken wilt, zoodra gij uwen toestand beoordeelen wilt, naar het getuigenis der gebeurtenissen, niet naar de bespiegelende leerstelsels, welke in onze dagen gevallene of ontluikende eerzucht poogt op te rigten.

„ De waarheid, eindelijk, zal uwe gevoelens kenmerken, zoodra gij uitsluitend gehoor geeft aan de stem der groote belangen, welke gij moet voorstaan; zoodra gij, uit uwe beraadslagingen, alle verbittering, alle bijzondere bedenkingen, alle persoonlijk doel verbannend, u tot de waarde uwer hooge zending verheft.

„ Eerst dan zult gij uwe verpligting vervuld hebben; de mijne zal ik thans vervullen.

„ Mijne ministers zullen u een overzigt voorleggen van alle de organieke en administrative maatregelen, welke sedert twee jaren genomen en uitgevoerd zijn. Gij zult u ongetwijfeld met genoegen van het goede overtuigen, dat daardoor bewerkt is, wanneer gij het met al het kwaad vergelijkt, welks diepe sporen te vereffenen waren. De wensch, om dit einddoel te bereiken, is welligt niet altijd den weg gevolgd, dien de regeringsvorm, welken ik u gaarne bewilligde, denzelven voorschreef. Welligt hebben ook dringende en gelijktijdig ontstane behoeften, door derzelver zamentreffen, de som der noodzakelijk gewordene uitgaven vermeerderd.

„ Mijne bedoelingen zijn echter niet veranderd en het is mijn vaste wil, dat, in het toekomende, de eenmaal gegevene voorschriften gevolgd, en de hulpbronnen der belastingschuldigen met de getrouwste zorgvuldigheid gespaard worden.

„ De wenschen, mij door u voorgedragen, zijn in ernstige overweging genomen. Gij zult vernemen, op welk eene wijze daaraan deels voldaan is, deels nog voldaan zal worden, en gij zult hooren, waarom de vervulling van eenige derzelve verschoven is, van anderen echter behoort opgegeven te worden. Onder die, welke de regering gaarne bewilligd heeft, bevindt zich de wetgeving, welke men u zal voordragen.

„ Gij verlangt eene burgerlijke regtsoefening, welker gang zekerder en doelmatiger zij, dan de tot hier toe bestaande. Gij wenscht, in crimineele zaken, eenen gang van regten, welke in overeenstemming zij met het door u in uwe laatste zitting aangenomene straf-wetboek. Met betrekking tot beide zullen u concepten van nieuwe wetten worden voorgelegd. Ik geef u die vrij en openhartig ter toetsing over. Ik weet, dat wetten van dezen aard, om den graad van volkomenheid te erlangen, dien wij in staat zijn daaraan te geven, een grondig onderzoek behoeven, en ik begeer, dat zij den stempel eener volkomene rijpheid met zich dragen.

„ De sprekers des gouvernements zullen u, te dezen aanzien, met mijne bedoelingen bekend maken, en gij zult erkennen, dat zij aan uwe stemmen volle vrijheid, aan uwe deliberatien eene daaraan betamende en onontbeerlijke ruimte waarborgen.

„ De financie-wet heeft nog de hulp des tijds en des nadenkens noodig. Voorbarige veranderingen zijn, inzonderheid met betrekking op het belastingswezen, gevaarlijk. De financien bloeijen alleen door den vasten duur van derzelver instellingen. Uw financielstelsel zal aan eene hervorming onderworpen worden, doch daarbij zal het ook blijven, en dit stelsel komt niet vroeger in werking, dan nadat het behoorlijk is voorbereid geworden.

„ Vertegenwoordigers van het Koningrijk Polen! Toont aan uw vaderland, dat gij, bouwende op uwe ondervinding, uwe grondbeginselen en uwe gevoelens, onder de bescherming uwer wetten, eene rustige onafhankelijkheid, eene zuivere vrijheid weet te bewaren. Toont aan uwe tijdgenooten, dat deze vrijheid eene vriendin der orde en van derzelver weldaden is, dat gij de vruchten daarvan inoogst, om dat gij de inblazingen der wangunst, de gevaren van het voorbeeld weet te wederstaan en altijd wederstaan zult.

„ Er zijn landen, waar gebruik en misbruik in eene lijn nevens elkander gesteld zijn, waar

(*Vervolg in het Bijvoegsel.*)

BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den* 28*sten* APRIL, 1821.

(*Vervolg der Courant.*)

de geest des kwaads de ijdele behoefte van slaafsche nabootsing wekt, en op nieuw zijne vreesselijke heerschappij poogt te erlangen. Reeds heerscht deze over een deel van Europa; reeds hoopt hij aldaar misdaden en omwentelingen op elkander.

„ Ondanks deze onzalige gebeurtenissen, zal mijn regeringstelsel onveranderlijk hetzelfde blijven. Ik heb de grondbeginselen daartoe uit het innig gevoel mijner pligten geput.

„ Deze pligten zal ik altijd eerlijk vervullen; doch ik zou dit niet ten vollen vermogen, wanneer ik de groote waarheden miskennen wilde, welke de ondervinding ons geleerd heeft.

„ Ontwijfelbaar vordert de eeuw, die wij beleven, beschermingswetten als waarborg der maatschappelijke orde. Maar onze eeuw legt ook aan de gouvernementen den pligt op, om die wetten voor den heilloozen invloed van altoos rustelooze, altoos blinde hartstogten te behoeden.

„ In dit opzigt rust op u, even als op mij, eene zware verantwoordelijkheid. Zij gebiedt u getrouwelijk den weg te bewandelen, dien uw doorzigt, uw eerlijk pligtgevoel u voorschrijven. Zij gebiedt u vrijmoediglijk voor de gevaren te waarschuwen, die u zouden kunnen omgeven en uwe constitutie daarvoor te behoeden; zij legt mij den pligt op, om de maatregelen, waarover ik geroepen ben te beslissen, alleen naar derzelver wezenlijke gevolgen, en niet naar de verschillende namen te beoordeelen, waarmede de partijzucht die nu eens poogt te bekladden, dan weder op te sieren; zij verbindt mij, eindelijk, om het ontstaan van het kwaad en de noodwendigheid van geweldige tegenmiddelen te voorkomen, de zaden des verderfs, zoodra zij zich vertoonen, met den wortel uit te roeijen.

„ Dit is mijn onverzettelijk besluit. Nimmer zal ik met mijne grondbeginselen transigeren, en nimmer zal ik in het geringste bewilligen, dat daar tegen inloopt.

„ Polen! Hoe vaster de broederband zich zamen knoopt, die u voor altijd met Rusland vereenigt, hoe meer gij van de bedenkingen doordrongen zijt, welke die band in u verwekt: des te ruimer, des te effener zal de loopbaan worden, die ik voor u geopend heb. Nog eenige schreden onder de leiding van wijsheid en gematigdheid, gekenmerkt door vertrouwen en braafheid, en gij bereikt het doel van uwe en mijne hoop. Het gadeslaan, hoe het stille werken uwer vrijheid de grondslagen van uw bestaan als natie bevestigt, en eene onverbreekbare gemeenschap van geluk tusschen onze beide volken verzekert, zal alsdan voor mij eene dubbele streelende belooning zijn.

De aanspraak van den graaf *Potockij*, president van den senaat, bij opgemelde gelegenheid, aan den Keizer gedaan, luidt als volgt:

„ SIRE!

„ Toen Uwe koninklijke Majesteit te dezer plaatse ten eersten male den poolschen troon beklom, en eene staatsregeling uitsprak, welke voor Polen altoos gelden moest, zoo verspreidde zich deze uwe aanspraak onder alle volken, en werd door dezelve met lofstuiting herhaald. Van dat oogenblik af, vereenigde Uwe Majesteit twee der voortreffelijkste hoedanigheden; want, terwijl Uwe Majesteit de rusthersteller van Europa werd, werd Uwe Majesteit ook derzelver wetgever, en wel niet gebiedend uit hoofde van magtgevoel, maar als heerschend over de harten. Wij gevoelen ons gelukkig, van, onder de vele volken, aan den scepter van Uwe Majesteit onderworpen, het eerste geweest te zijn, hetwelk Uwe Majesteit geliefde uit te kiezen, om hetzelve eene staatsregeling te geven, tot model voor andere dienende, die u door uwe goedheid en wijsheid was ingeboezemd. Maar, terwijl Uwe Majesteit dit in de geschiedenis eenig voorbeeld daarstelde, heeft Hoogstderzelver wijsheid te gelijk rijpelijk overwogen, dat, nevens de vrijheid des volks, ook een gang van regering moest plaats hebben, welke tot deszelfs geluk noodig ware. Dit zijn de grondzuilen der constitutie, welke het Uwe Majesteit behaagde ons te schenken. Het was de zuiverste liefde jegens de menschheid, welke Uwe Majesteit bewoog, der wereld een model te geven van eene zoo liberale staatsregeling, als Uwe Majesteit ons geliefde te schenken, en welke wij geen regt hadden, te vorderen of te verwachten; want gij hebt, als overwinnaar, den overwonnelingen, als magthebber, den zwakken, als heer, den onderdaan wetten voorgeschreven. Het door Uwe Majesteit in ons gesteld vertrouwen is zoo eervol voor ons geworden, dat gij ons thans (ik durve mij van deze trotsche woorden bedienen) aan de groote gebeurtenissen der wereld deel laat nemen.

„ Uit dezen grond, Sire! heeft Europa hare oogen op ons en op den tegenwoordigen rijksdag gerigt, welke door Uwer Majesteits tegenwoordigheid des te grooter belang verkrijgt. Ja, Sire, zoo wel die genen, welke te vreden zijn met de wederherstelling van Polen, als zij, die daar over niet te vreden zijn, letten op deszelfs uitslag. Sommigen mogen de door Uwe Majesteit voor alle volken zegenrijk gemaakte veranderingen prijzen, anderen ons met smaad overladen, terwijl zij vermeenen, dat volken, blind voor hun geluk, en ondankbaar jegens hunnen Weldoender, nog niet rijp zijn voor eene opgeklaarde vrijheid. Ik ga het grootste voorbij, dat is, de verheffing van Polen, en de wederherstelling van onzen alouden troon in zijnen vollen luister, daar door, dat het u behaagde denzelven te bestijgen, en zijne eeuwige duurzaamheid aan uwe onmetelijke magt te verbinden. Van nu aan, Sire! verheugen wij ons gelukkiglijk over de aan ons door de constitutie verleende regten. De keuze van de volksvertegenwoordigers kent geen invloed van den kant der regering of van dien der grooten; de onpartijdig werkende geregtigheid is aan geenen invloed onderworpen; de verlichting verspreidt zich in den lande, want alle dagen verbetert de opvoeding der jeugd; door den gezegenden vrede verheft zich de landbouw; de handel stijgt in bloei; de nijverheid wordt aangemoedigd; het land en deze residentie versieren zich met heerlijke gebouwen; allerwege worden de sporen der oude verwoesting uitgewischt. De landman leeft rustig in de dorpen, en kent geenen militairen druk; hij wenscht integendeel, dat de soldaat bij hem inwone, daar zulks winst aanbrengt. De zucht tot orde van den krijgsman is zoo groot, dat men die enkel met zijne dapperheid, en de gewoonte aan krijgsoefeningen kan vergelijken.

„ Dank zij daarvoor uwen doorluchtigen broeder, die, door onvermoeiden arbeid en oplettendheid, ons leger tot dien hoogen trap van volkomenheid bragt! Oordeel, Sire! na deze korte, maar getrouwe schets der zaken, over onzen welstand, die niet eenmaal is bedroefd geworden door de vrees voor stormen en opstanden, welke heden ten dage een groot gedeelte van Europa in hare grondvesten schijnen te schudden. Maar ook, wanneer de onafscheidelijke onvolmaaktheid der menschelijke verordeningen, in eenige takken van ons staatsbestuur, ons de noodwendigheid van eenige verbetering doet zien, als dan is ons vertrouwen op u, Sire, zoo groot, dat wij, sonder vrees, ons onder uwe vaderlijke hoede begeven, door de ervarenis zeker, dat gij iedere behoefte zult verhelpen. Uit dien hoofde, ben ik overtuigd, dat, bij het uit elkander zetten van wettelijke voorwerpen, de senatoren en vertegenwoordigers des volks gematigdheid zullen in acht nemen, welke, ofschoon zij ten huidigen dage uit de Europesche vergaderingen verbannen is, steeds de eerste regel zijn moet. Zij sluit het vrije gevoelen niet uit, in tegendeel zet zij, door eene gematigde uitdrukking, daaraan meer gewigt bij."

den 25 *September.*

De Keizer heeft de wet, welke aan de kamers, tot de discussien over eene concept wet, den tijd van drie dagen toestond, ingetrokken, en zich voorbehouden, om tijd van beraadslaging, naar mate van de omstandigheden, te verlengen of te verkorten.

De minister van binnenlandsche zaken en van policie, graaf *Mostowskij*, bragt, bij de opening van den rijksdag van het koningrijk Polen, welke op den 13den dezer (o. s.) heeft plaats gehad, een rapport over den toestand des rijks uit, waarvan het hoofdzakelijke alhier volgt:

In de eerste plaats prees hij de rust, welke Polen genoten had, en door welke deszelf organieke wetten vastheid verkregen hadden, terwijl in menig ander land eene verhitte verbeeldingskracht onordelijke bewegingen verwekt had, die aan ware vorderingen veeleer hinderlijk dan voordeelig waren. Had nu ook op Polen de invloed dier bewegingen menige bepalingen der constitutie vertraagd, zoo moest men niet vergeten, dat de hoogste pligt der regering in het handhaven der openbare rust bestond, en dat daarom een door voorzigtigheid bestuurd langzaam voortgaan het verkieselijkste zij. „ Indien de openbare meening „ dus vaart de redenaar voort", wel begrepen, niets anders is en zijn moet dan de uitdrukking der wenschen van het zedelijk en verlicht gedeelte der natie, aan hetwelk alsdan al het overige, hetzij uit overtuiging of instinctsgewijze, zich aansluit, zoo moet zij altoos met eene regering, die slechts langs den weg der wetten voorttreedt, gelijken tred houden. Geene regering kan haar onderdrukken of zelfs smoren, wel haar voorlichten, matigen en hare uitwassen stuiten. Nog nimmer toch is zij gebleken onfeilbaar te zijn. Heeft zij op de eene plaats licht verwekt en verbreid, heeft zij de menschen tot edele daden aangevuurd, zoo heeft zij elders schavotten opgerigt en moordenaars gewapend. Hier zijn hare sporen door geluk, ginds door menschenbloed gekenmerkt, en dikwerf zijn hare afdwalingen zoo groot geweest en hebben zulke verwoestingen aangerigt, dat zelf de hoop op herstel verdwenen is. De grondvesten der maatschappelijke orde, vrijheid en veiligheid van personen, eigendommen en gedachten zijn bij ons altijd onaangerand gebleven, en, in het geheele tijd-verloop onzer laatste zitting, is geene noemenswaardige daad van gestrengheid, van den kant der openbare magt, vereischt geweest."

Daarop treedt de minister in de bijzondere deelen des bestuurs, merkt, ten aanzien van den eeredienst en het openbaar onderwijs, aan, dat alle Godsdienstige gevoelens geëerbiedigd en op prijs gesteld worden; dat de met den Paus getroffene overeenkomst de bezwaren van de organisatie der Katholieke geestelijkheid heeft opgeheven, dat er dien ten gevolge een aartsbisdom (in Warschau) en een nieuw bisdom is opgerigt; dat de met betrekking tot het burgerlijk beheer vastgestelde omkreits der kerspelen de zorg voor de kerkelijke tucht en de toepassing van het herstelde en bekrachtigde gezag der geestelijkheid gemakkelijker maakt. Wijders merkt hij aan, dat ook de evangelische parochien grootendeels geregeld zijn, dat insgelijks het vereischte voor de beijders der grieksche kerkleeraren en de Mahomedaansche kolonie gedaan is, en dat men zich ook bezig houdt met het weren van misbruiken, bij de regeling der belangen van het zoo talrijke Jodendom. Vervolgens maakt hij gewag van de universiteit te Warschau, de vermeerderde en verbeterde scholen in de steden en dorpen, en draagt eindelijk de noodzakelijkheid voor, om, in de tegenwoordige omstandigheden, de bij het 16de artikel der constitutie beloofde vrijheid der drukpers nog te schorsen, en, in derzelver plaats, eene wijze en onpartijdige censuur tot op rustiger tijden te doen stand grijpen.

Ten aanzien van het regtsbeheer merkt de minister aan, dat de nieuwe met de constitutie strokende organisatie nog niet in werking heeft kunnen gebragt worden, en geeft wijders het getal op der, door vergelijk der vrederegters en door de uitspraak der regtbanken, afgedane processen.

Omstandiger wijdt hij uit over het inwendig beheer; wij kunnen slechts het voornaamste daarvan opnemen: de bevolking des koningrijks, welke hij, volgens de nieuwste, naauwkeurigste telling, ten getale van 3,438,128 (en onder anderen als oorzaken der vermeerdering het aanleggen van kolonien door herwaarts uitgeweken vreemdelingen en de koepok-inenting) opgeeft; voorts de verfraaijing der stad Warschau, door het maken van schoone openbare en particuliere gebouwen; de verbetering van den handel, door afschaffing der belastingen voor de buitenlandsche naar de markt te Warschau komende waren, en door de opening eener onmiddelbare gemeenschap tusschen Warschau en Odessa.

Nadat hij ook aan de hooge keizerlijke gezindheid, die den Polen vergunt, de namen der verdedigers hunner vrijheid, op vaderlandschen bodem te vereeren, en voor hen gedenkteekenen op te rigten, namelijk ter nagedachtenis van *Kosciusko* en *Joseph Poniatowskij*, zijne hulde heeft toegebragt, besluit de minister het verslag in dezer voege: „ De navorsching van de grootst mogelijke volmaking der staatsmaatschappij, wanneer deze langs eenen wetmatigen weg geschiedt, moet voor de gelukzaligheid der menschen bevorderlijk zijn; doch niet aan de onstuimige bewegingen des tijds heeft men de vorderingen in de staatswetenschap te danken. Ongetwijfeld zal de tijd komen, waarin deze nasporingen, minzaam en gemeenschappelijk, door de volken en de souvereinen zullen voortgezet worden, want deze zoo wel als gene hebben een gelijk belang, om den gelukkigen middelweg te vinden, van welken, in alle aardsche zaken, de grootst mogelijke volkomenheid te verwachten is. Laat ons derhalve, wanneer een rustig vertrouwen de stormen van het enthusiasmus en de pogingen tot herstel van de willekeur zal verdrongen hebben, wanneer het niet meer de bedoelingen van bloot personeel belang gelukken zal, om zich den schijn van vaderlandsliefde te verschaffen, en de volken, door lijden onderwezen, en door ondervinding tot rijpheid gekomen zullen zijn, laat ons dan stellige resultaten hopen! Dan zal men de vrijheid, welke geenszins de dochter der volks-ellende en van volksopstand, maar de dochter des lichts en van

het wettig betamende is, gedijen, en niet meer in haar gevolg hebben die ruwe zeden, die hevige bewegingen, en die gruwzame katastrophen, welke elders haren triumf onteerd en hare weldaden bevlekt hebben."

(*Staats Courant.*)

Bekendmaking.

De resident van Batavia gehoord hebbende de billijke klagten en bezwaren van onderscheidene ingezetenen, woonachtig in de stad en voorsteden dezer residentie, over de nalatigheid van vele bewoners van huizen, in het schoonmaken of opruimen der voor langs en door derzelver woningen loopende goten en riolen, waardoor een stank wordt veroorzaakt, welke niet alleen hinderlijk is, maar zelfs als zeer nadeelig voor de gezondheid moet worden beschouwd, buiten en behalve de daardoor ontstaande onmogelijkheid, om eene behoorlijke afleiding te geven aan het vuile water, en gelet hebbende op de daaromtrent bestaande statutaire wetten, titul *erven, huizen enz*: art. 68, en speciaal op het voorkomende bij het biljet der hooge regering dezer landen dd. 15den april 1788, voorschrijvende en bevelende:

„ Dat de goten of riolen door en voor
„ de huizen, binnen en buiten de stad,
„ die, zoo tot lozing van het regenwa-
„ ter als anders dienen, niet alleen tot
„ dat einde steeds in eene goede gesteld-
„ heid moeten worden gehouden, door de
„ bewoners der huizen en opstallen, of
„ wanneer die ledig staan, door de eige-
„ naars, maar dat ook dezelve in het bij-
„ zonder door hun eenmaal 's weeks moe-
„ ten worden schoongemaakt en gezui-
„ verd, op dat daardoor de stank en an-
„ dere ongemakken geweerd worden, op
„ verbeurte van *vijf-en-twintig Rijksd.*
„ door die genen, welke na voorafgaande
„ waarschuwing hieromtrent nalatig zul-
„ len blijven."

Heeft vermeend ter voorziening in voorschreven inconvenienten de ingezetenen der stad en voorsteden van Batavia aan bovengenoemde bepalingen bij deze te moeten herinneren, met kennisgave tevens, dat ten einde de gemeente hierin zoo veel mogelijk te gemoet te komen, door hem resident een tijdvak is bepaald van *eene* maand gerekend van heden, binnen hetwelk een ieder bewoner van huizen of andere opstallen gehouden zal wezen, zijne goten en riolen opgeruimd en gezuiverd te hebben, en dat bij nalatigheid van dien, na ommekomst van gemelden termijn de hier boven vermelde poenale bepaling, met alle vigeur zal gehandhaafd worden.

Batavia, den 11den april 1821.

De resident voornoemd.

J. DE BRUIJN.

معلومت

بهو اوله كارن ببرڤ اورڠ بڠ تڠڬل
د دالم كوت دان كوت٢ موك بتاوي
تله مڠادوكن دڠن ڤاتڽ كڤد توان
رسيدنت درڤد حال اورڠ باڽق
ايسي٢ رومه كورڠ راجن ڤد بيبكن
جربسي دان كوسڠ ڤوت٢ اتو سلورن
اير بڠ اداله د هادڤن اتو د سبله اتو
بڠ تروس دري اورڠ ڤوڽ رومه مك
اينوله جاد بوسق بڠ تياد توسه ساج
كڤد اورڠ٢ بڠ بايك تتاڤي انيمبوه
ڤول كورڠ بايك اكن صيحت دان
عافيت ادڤون لاڬي درسبب كورڠ
راجن ايت اير كوتر تياد بوله مڠالر
سبكيمان برحاجت ايت مك اوله سبب
كارن ايت توان رسيدنت هابس فيكر
كڤد اوندڠ٢ فكري بڠ كنه ڤد حال

، احوال برنام حال احوال تاڠه٢ دان روم
دان لاين٢ن ڤد ڤركار ٦٨ د مكين
لاڬي د فيكر كڤد بڠ ترسبت دالم سورة
ڤرنته مشاورة بڠ مها تڠڬي درفكري٢
اين درڤد ليم بلس هاري بولن اڤريل
تاهن سريب توجه راتس دولاڤن ڤوله
دولاڤن بوپيپ ڤرنته ايت درڤد ڤوت٢
دان سلورن يا ايت تمڤت جالن اير
بڠ اد ترجالن دموك اتو تروس روم٢
بڠ د دالم اتو دلور كرت بايك اكن مڠالر
اير هوجن بايك اكن لاين٢ صيفت
ادان مك اينوله اكن د ڤليهر دڠن
سمڤرن اوله سياڤ بڠ تڠڬل دالم
روم٢ اتو جكلو ايت روم كوسڠ اوله
سياڤ بڠ امڤوڽاي روم ايت تيڤ٢
جمعة سكلي سهاري لاڬي اكن د برسيكن
سڤاي سكل بڠ بوسق دان لاين
سوسه٢ بوله جاد هيلڠ مك د تاره
دندا دو ڤوله ليم ريال اتس سياڤ
بڠ لالي اكن تورة ڤرنته ايت د مكينله
بربوڽي سورة اين مك اداله توان
رسيدنت مڠيڠتكن كڤد بارڠ سياڤ
بڠ تڠڬل دالم كوت بتاوي اتو دالم كوت٢
موك ڤرنته بڠ ترسبت ديانس دڠن
ممبري تاهو ڤول كڤد اورڠ بڠ باڽق
تله د تنڤكن وقت سواة بولن لامان
بڠ ممولاي ڤد سبلس هاري بولن اين
مك كنيك تله هابس وقت ايت تيڤ٢
اورڠ بڠ اد ترتڠڬل د دالم روم٢ ترداڤت
تياد تنت بكين برسيه دان كوسڠ دي
ڤون ڤوت٢ اتو تمڤت٢ جالن اير دان
جكلو اد سورڠ بڠ اد برلالي اكن تورة
ڤرنته اين هابس وقت بڠ ترسبت اين
مك دڠن سكل كرس اكن د دندهكن
سڤرت بڠ ترسبت جوادان ۞

ترسورة د بتاويه اوله ڤرنته
توان رسيدنت ڤد سبلس هاري بولن
امڤت تاهن سريب دولاڤن راتس
دو ڤوله اس ۞

Bekendmaking.

Namens den resident van Batavia, worden bij deze alle houders van *logementen, herbergen en tapperijen*, woonachtig binnen deze residentie, opgeroepen, om zich vóór of op den eersten mei aanstaande, met derzelver verkregene permissien of licentien, te vervoegen ten kantore van politie in de koestraat alhier, ten einde dezelve vergunningen aldaar zullen kunnen worden geregistreerd.

Batavia, den 19 april 1821.

De assistent-resident voor de politie der stad Batavia.

VAN DER VINNE.

Bekendmaking.

De inspecteur van financien en waarnemende resident van Samarang, maakt hiermede aan een ieder bekend, dat op den 15 dezer, ten zijnen kantore op het stadhuis alhier, zal worden geopend de inschrijving der leverantie van vivres en andere benoodigheden, ten dienste van het militair departement en hospitalen alhier, bestaande in de volgende artikelen: als

Rijst.	Ossenvleesch.
Visch.	Buffelvleesch.
Sago.	Brood.
Suiker.	Melk.
Meel.	Vruchten.
Peper.	Eijeren.
Koffij.	Hoenders.
Thee.	Varkens reusel.
Azijn.	Versche boter.
Lamp olie.	Limoensap.
Brandhout.	Salad's olie.
Kaarsen.	Houtskolen.

De aanbesteding zal geschieden voor den tijd van zes maanden ingaande met primo juli en eindigende met ultimo december 1821.

De gading hebbende zullen hunne aanbiedingen kunnen doen, van den 15 dezer tot den 1sten mei aanstaande, hetzij in geschrifte of bij monde, zullende de conditien waarop de aanbesteding zal geschieden van heden af aan, voor een ieder ter lezing liggen ten kantore boven vermeld, zoo wel als bij de hoofden der javanen, chinezen en maleijers hier ter plaatse.

Samarang, den 2 april 1821.

De inspecteur van financien en waarn. resident voornd.

H. S. DOMIS.

De resident van Sourabaija, maakt bij deze aan elk en een iegelijk bekend, dat op dingsdag den 17 dezer, des morgens om 8 uren in den dalm van den regent, zal gehouden worden de uitbesteding van de onderscheidene artikelen, in den loop van een jaar bij het civiel, militair en marine departement benoodigd, ingegaan van den 1sten mei aanstaande en te eindigen met ultimo april 1822, liggende de conditien benevens de lijst der benoodigde artikelen ten kantore van politie ter lezing.

Sourabaija, den 3 april 1821.

De resident voornoemd.

A. M. T. DE SALIS.

*** De weeskamer te Batavia, verzoekt elk en een iegelijk, die iets te vorderen heeft van, dan wel schuldig is aan de boedels van de alhier abintestato overledene *Pieter Macaré, Pieter Fredrik Eerhardt*, en *J. Vaissiere*, daarvan aan haar aangifte of betaling te doen.

Batavia, den 14 april 1821.

Op last van de weeskamer.

De secretaris,

J. G. DE BOOSER.

*** De weeskamer te Batavia, verzoekt elk en een iegelijk, die iets te pretenderen heeft van, ofte verschuldigd is, aan de bij de kamer overgegevene boedels van wijlen de heeren mr. *C. A. A. van Oldenbarnevelt* genaamd *Tullingh* en *J. C. Paulsen*, daarvan aan haar aangifte of betaling te doen.

Batavia, den 18 april 1821.

Op last van de weeskamer.

De secretaris.

J. G. DE BOOSER.

Alle degenen, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de boedels van wijlen *H. Osfenbruggen* en den chinees *Han Koensan*, worden verzocht daarvan aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, aan den secretaris der boedelkamer te Sourabaija.

A. H. DOZIJ.

Sourabaija, 14 april 1821.

Advertentie.

Alzoo de raad van justitie te Batavia, aan den procureur *Albert William Nicolaas van Gent*, voor en van wege de desolate boedelkamer, als administrerende de boedels van insolvent overledenen alhier, en als zoodanig administrerende de nalatenschappen van wijlen, *F. C. Bicker, N. F. Leonhard, F. S. van Oppen, J. P. Schill, W. G. Lamberger, J. W. Borwater, C. H. Gruebe* en *P. Zeetman*, heeft verleend appointement van citatie bij edicte jegens alle bekende en onbekende pretendenten, die eenig regt, actie of pretentie op de voorschrevene nalatenschappen vermeenen te hebben:

Zoo is het, dat ik *Hendrik de Boer*, deurwaarder en gezworen exploicteur van welmelden raad, bij deze dagvaar alle bekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie ten laste van voorschrevene nalatenschappen vermeenen te hebben, omme op donderdag den 17 mei 1821, des morgens ten half acht uren precies, ter openbare rolle van welmelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde het tweede default te purgeren, en voorts te zien dienen van intendit met de verificatien daartoe specterende, op pœne dat aan alle de failianten zal worden geimponeerd een eeuwig silentium.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd te Batavia den 6 april 1821.

De deurwaarder en gezworen exploicteur bij welmelden raad van justitie.

DE BOER.

Advertentie.

ALZOO de raad van justitie alhier, aan aan den waterfiskaal *Johan Willem Fredrik van Citters*, R. O., verleend heeft appointement van edictale citatie jegens alle bekende en onbekende pretendenten, die eenig regt, actie of pretentie vermeenen te hebben, op het provenu van de volgende aan de boom alhier aangehaalde goederen, als:

Op den 23 januari 1820, vijf stuks ijzeren kanonnen, een ijzere draaibas en vier rolpaarden.

Op den 25 januari 1820, een en negentig stuks batiksche hoofddoeken.

Op den 24 mei 1820, zestien bottels noten muskaten en twee dozijnen flessen madeira wijn, gelost uit het schip DE HUNTER, kapitein *Robson*, en door dezen geabandonneerd.

Op den 8 juni 1820, vier bottels kaijoe poetie en vier en twintig halve dito zassefras olie, gelost uit de brik EXPERIMENT, kapitein *Hooper*, en door den lastgenoemden geabandonneerd.

Op den 20 september 1820, twee door eene aan het engelsche schip BRITTANIA, kapitein *Sharpe* behoorende chaloup aangebragte koffers, benevens een vat gemerkt G. W. inhoudende geslepen glaswerken, laarzen en schoenen.

Op den 18 januari 1821, negen zakken koffijboonen en elf stukken chitzen.

Zoo is het, dat ik *Hendrik de Boer*, deurwaarder en gezworen exploicteur van welmelden raad, bij deze voor de tweedemaal dagvare, om op donderdag 17 mei 1821, des morgens ten half acht uren precies, ter rolle van welmelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde het eerste default te purgeren en als nog hun regt, actie en pretentie op het provenu van het voorsz. goederen vermeenen te hebben, sub pœne dat aan de non-comparanten zal worden opgelegd een eeuwig silentium.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd te Batavia, op den 6 april 1821.

De gezw. expl. voornoemd.

DE BOER.

ALZOO de raad van justitie te Samarang, aan den procureur *C. J. de Pecker*, in hoedanigheid als gemagtigde van *William Neate Chapman* inwoonder alhier, en als zoodanig impetrant van het beneficie van cessie, verleend heeft mandament van edicte:

Zoo is het, dat ik *Daniel Pijl*, eerste deurwaarder en gezworen exploicteur bij welmelden raad, krachtens appointement de dato 28 maart j. l., bij dezen (voor derde maal) dagvaar, alle en een iegelijk die vermeenen mogten te hebben eenige pretentie op voornoemden *W. N. Chapman*, in het algemeen, zoo in privé als bijzonder, in hoedanigheid van gewezen deelgenoot, in de firma van *Chapman, Rutter & Co.*, tot den 31 december 1817, om te kompareren dan wel gemagtigden te zenden, ter ordinaire rolle van welmelden raad, tegen woensdag den 9den mei aanstaande, des morgens te half acht uren, ten einde het 2de default te purgeren, de kosten van dien te refunderen en daarna hunne pretentien aantegeven, te verefieren, voorts te procederen als naar regten, en dat aan de non comparanten zal worden verleend een eeuwig silentium.

Samarang, den 2den april 1821.

De gezw. expl. voornoemd.

D. PIJL.

ALZOO de raad van justitie te Samarang, aan den procurur *C. J. de Pecker*, in hoedanigheid als generaal gemagtigde van het collegie van wees en boedel meesteren dezer stede verleend heeft appointement van dagvaarding.

Zoo is het dat ik *Daniel Pijl*, eerste deurwaarder en gezworen exploicteur van welmelden raad, krachtens appointement dd 28 maart jl., bij dezen (voor de derde maal) dagvaar alle en een iegelijk, die op de insolvente boedels van wijlen de te Tagal overledene *J. V. Klaarbout*, en *William Lopston*, vermeenen mogten eenig regt, of pretentie ten laste van voorschreven boedels te hebben omme te komparen, dan wel gemagtigden te zenden, ter ordinaire rolle van welmelden raad, tegen woensdag den 9 mei aanstaande, des morgens te half acht uur, ten einde het 2de default te purgeren, de kosten van dien te refunderen, en daarna hunne pretentie aantegeven, te verificeren, en voorts te procederen als naar regten, sub poene dat den non-comparant zal worden verleend een eeuwig silentium.

SAMARANG, *den 2 april* 1821.

D. PIJL.

Gezworen Exploicteur.

Post-kantoor te Batavia.

WORDT ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het post-kantoor te Batavia pakketten ter verzending van brieven geopend zijn, om te worden verzonden

naar	schip	kapitein
Amsterdam,	*Ned. schip Resolutie*,	A. van der Abeele.
Dito,	*dito Cornelia*,	F. Sipkes.
Antwerpen,	*dito Fannij*,	Robin.
London,	*Eng. Princess Royal*,	Hachman.
Madras,	*dito Resolution*,	Hemphreijs.
Calcutta,	*dito brik Halle L'Hutomine*,	Madera.
Port Jacson,	*dito Magnet*,	G. Vine.
Padang,	*Ned. Auguste*,	A. Bezemer.

welke in lading liggen, doch waar van het vertrek onbepaald is.

De brieven of pakketten uit de oostelijke districten kunnen ter verdere verzending onder adres van den postmeester, aan de post-kantoren te Samarang en Sourabaija worden bezorgd.

BATAVIA, *den 27sten april* 1821.

De postmeester,

C. J. CANTER VISSCHER.

Post-kantoor te Samarang.

WORDT bij deze aan het publiek bekend gemaakt, dat de volgende schepen en mindere vaartuigen in lading liggen om naar Europa en andere havens in Indiën te vertrekken.

Naar Nederland --- Amerik. schip *Messenger*, J. Buffenton, in den loop van de maand april of mei.
" " Amerik. schip *Marimack*, T. Bunten, do. do.
" " Amerik. schip *Paterson*, N. Pearce, do. do.
" " Amerik. brik *Ellen Douglas*, S. C. Martin, do.
" *Engeland* --- Eng. schip *William Nelson*, J. Pearson, in den loop van de maand juni.
" *Baniermassing* --- Arab. schip *Fattal Rachman*, Said Aloeij Givrie, in den loop van deze maand.
" *Maniok en Malacca* --- Chin. brik *Tjiengsoen*, Slauw Tjingliong, ditto, ditto.
" *Pontiana* --- Arab. brik *Fattalkarim*; Sech Achmat Makaram, dito, dito.
" *Pontiana* --- Arab. brik *Mangsoerie*, Sariph Iaapar Bin Achmat Segaf, 22 dezer.
" *Sourabaija en Bima* --- Arab. brik *Marzock*, Sarief Abdulla Bin Oesien Segap, in den loop van deze maand.
" *Malacca* --- Chin. brik *Hohien*; Tan Lianfing, in den loop van de maand mei.
" *Malacca* --- Chin. claloup *Hephin*, Ong Pinkie, in den loop van deze maand.
" *Siam* --- Chin. toop .... Tan Tiandeeng, do.
" *Pontiana* --- Arab. pantjallang .... Sariph Mohamat Bin Abdoor Ragman Segaff, 22 dezer.
" *Pontiana* --- Maleij. toop.... Abdul Halim, in den loop van deze maand.
" *Sambas* --- Chin. toop.......... Oewa Tima, in den loop van de maand mei.
" *Mampawa* --- Maleij. pantjaliang .... Hadjie Abdul Rame, in het begin van mei.
" *Padang* --- Maleij. toop *Mobarak*, Hadjie Abdoor Rasiak, ditto, ditto.
" *Malacca* --- Boeginees. pantjallang .... Abdulla, in den loop van deze maand.
" *Tagal en Muntok* --- Maleij. pantjallang ...... Hadjie Mohamat Alie, in den loop van de maand Mei.
" *Malacca* --- Chin. toop .... Oh Sungsing, ditto, ditto.
" *Sambas* --- Arab. toop .... Oean Mohamat Joesoop, ditto, ditto.
" *Riouw* --- Chin. toop *Jensing*, Mahing, in den loop van de maand mei.
" *Cheribon en Riouw* --- Chin. toop .... Kho Kongbing, ditto, ditto.
" *Riouw* --- Chin. toop .... Oeij Troeij, ditto,
" *Pontiana* --- Maleijer toop........ Latiep dito.
" *Treugnagoe* --- Chi. toop....... Tho Sing dito.
" " Maleijer toop........ Hat, dito dito.
" *Pontiana* --- Boeginees pantjallang...... Pa Loraut, dito dito.
" *Riouw* --- Chi. toop........ Lini Gan, dito.
" " Chi. toop *Wansinghak*, Koeshoek dito dito.
" *Malacca* --- Chi. toop.......... Tjinkan, dito.

Brieven of paketten kunnen ter verzending met bovengemelde schepen en vaartuigen, aan het post-kantoor, bezorgd worden.

SAMARANG, *den 21 april* 1821.

De fungerend postmeester,

Bij indispositie,

SCHORNACK.

post-kommies.

Post-kantoor te Sourabaija.

WORDT ter kennisse van het publiek gebragt dat aan het post-kantoor Sourabaija, paketten ter verzending van brieven geopend zijn, om te worden verzonden met het temelden schip hetwelk in den loop van deze maand, staat te vertrekken.

Naar China --- schip *Generaal Hamilton*, S. B. Bacon,

SOURABAIJA, *den 21sten april* 1821.

De postmeester,

J. VAN ZEIJL.

Wisselkoers.

BATAVIA, *den 26sten April* 1821.

Amsterdam,	4 m. zigt	58 *à* 54 *fl.*
dito,	3 " "	52 " 53 "
London,	6 "	4 schll: 10 pence.
Calcutta,	30-dag. zigt,	198 *à* 200 *sicca rop.* voor 100 sp. matten.

*** Getrouwd,

E. VAN TEIJLINGEN.

met

C. A. VAN HEEMSKERCK.

Samarang, den 8 april 1821.

*** Getrouwd,

P. W. VAN DER HOOP.

met

L. E. A. CORNETS DE GROOT.

Grissee, den 15den april 1821.

*** HEDEN morgen ten zes uren verloste zeer voorspoedig van een welgeschapen zoon de geliefde huisvrouw van

HEIJLIGENS.

1ste luit. der artillerie,

*** HEDEN morgen ten zes uren verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapene dochter de geliefde huisvrouw van

L. SCHIPPERS.

2de luit. adj. der artillerie.

Sourabaija, 16 *april* 1821.

*** HET heeft den Almagtigen behaagd, op den 2den dezer, mijn tedergeliefden echtgenoot de heer *J. Tramburg*, in leven oud kapitein ter zee, in het vier en zeventigste jaar zijn's levens zacht te doen ontslapen; 42 jaren genoten wij den genoegelijksten echt. Ik houde mij volkomen overtuigd van de deelneming onzer vrienden zonder brieven van rouwbeklag.

M. A. W. JOSEPHI, wed. *J. Tramburg*.

Maccasser, den 20 maart 1820.

*** HEDEN avond trof mij op het onverwachts, het droevig afsterven van mijnen echtgenoot, Mr. *B. R. van der Meulen*, in den ouderdom van 27 jaren.

J. A. D. SCHUTTER, wed.

van der Meulen.

Sourabaija, 20 *maart* 1821.

*** OP den 7 April is op weltevreden, tot mijne innigste droefheid overleden mijne tedergeliefde echtgenoote *Marianne Therese Valeton*, in den ouderdom van

34 jaren, mij nalatende drie zeer jonge kinderen, nog buiten staat de grootheid van hun verlies te bezeffen.

A. SCHEIDIUS.
kapitein der artillerie.

‚ HEDEN overleed zeer subiet, na eene korte ongesteldheid, in den ouderdom van 33 jaren, de heer *Franciscus Weus*, gezagvoerder van het Nederlandsche koopvaardij-schip ZELIMA; waarvan bij deze aan vrienden en bekenden wordt kennis gegeven, door den superkarga van voornoemden bodem.

J. VAN HECKE.
Batavia, 12 *april* 1821.

‚ NA een lijden van meer dan 14 jaren, ontsliep op heden in den ouderdom van 48 jaren en 3 maanden, vrouwe *Anna Magdalena d'Arnaud*, echtgenoote van

J. E. DOORNIK.
Batavia, 17 *april* 1821.

‚ HEDEN overleed in den ouderdom van 73 jaren, mejufvrouw *S. M. E. Feijen*, eerder weduwe den heer *M. Lutz*, wordende bij deze uitgenoodigd alle degenen, die eenige pretentien op haar hebben, zoo ook die aan haar verschuldigd zijn, daarvan aangifte dan wel betaling te doen aan den ondergeteekenden, uiterlijk binnen zes weken na deze.

J. G. WOLFARTH.
Testamentaire executeur.
Batavia, 18 *april* 1821.

‚ Aan boord van het Nederlandsche schip DE GEZUSTERS, is overleden de heer *Willem Kolling*, in leven kapitein van het gem: schip.

Batavia, den 19 *april* 1821.

DIED.] At Weltevreden, on the 15th instant, Capt. Robert Swanston, late Commander of the Bark *Mentor*, from Bengal.

Batavia, 19*th april* 1821.

‚ OP heden overleed de wel geboren heer *N. A. Holmberg de Beckfeldt*, in leven algemeen ontvanger en president van de weeskamer alhier; in hem verliest de weduwe een braaf en goed echtgenoot, zijne kinderen den besten vader, zijne talrijke bekenden den opregtsten vriend, en de maatschappij een harer beste medeleden.

De geassumeerde executeuren in den boedel.
P. H. VAN LAWICK VAN PABST.
O. HOLMBERG DE BECKFELDT.
LUCASSEN.
Samarang, den 3 *april* 1821.

‚ HEDEN morgen omstreeks half acht uren behaagde het den almagtigen, na eene slepende ziekte, van bijna een jaar, uit ons midden te nemen, onzen teder geliefden vader en schoon-vader *Pitre Hamar de La Brethoniere*, in leven gepensioneerd koffij-opzigter der eerste klasse, (met rang van kapitein), in den ouderdom van 65 jaren en 9 maanden.

Een ieder, welke hem hebben gekend zullen met ons betreuren het verlies van eenen menschlievenden, gastvrijen vriend, en achtingswaardigen echtgenoot en vader.

P. H. DE LA BRETHONIERE.
Mede uit naam mijner moeder, broeders en zusters.
Salatiga, 6 *april* 1821.

‚ HEDEN morgen circa half elf ure, behaagde het den almagtigen na eene slepende ziekte van ruim vier maanden, mij te ontrukken mijne geliefde echtgenoote *Elizabeth van Nimwegen*, in den ouderdom van 20 jaren, na eene echtverbintenis van een jaar, drie maanden en zes en twintig dagen.

Een ieder die haar hebben gekend, zullen zekerlijk het geleden verlies met mij betreuren.

De eerste gezworen klerk bij den raad van justitie te Samarang.
H. A. HAM.
Samarang, den 17 *april* 1821.

‚ MOGT ik mij eenigzins verblijden met de verlossing mijner geliefde echtgenoote, vrouwe *Susanna Gerarda van Westreenen*, op den 14den dezer van eene welgeschapene dochter: thans treft mij de bitterste slag mijnes levens, daar het de almagtige behaagd heeft, mijne dierbare gade, op heden, na eene ziekte van circa achttien dagen, in den ouderdom van vijf- en- dertig jaren tot zich te roepen: des te treffender is voor mij dit zwaar verlies, daar ik gedurende eene genoeglijke echtverbintenis van bijna achttien jaren, in haar eene deugzame en steeds liefderijke gade, en voor mijne zes nog jonge achtergelatene kinderen eene zorgvuldige moeder bevonden heb, van wiens noodige medehulp ik mij thans verstoken vind: Gods vaderlijke ondersteuning alleen, kan mij dus deze smartelijke wonden met lijdzaamheid doen dragen, mij overtuigd houdende van de deelneming mijner bloedverwanten en vrienden in dezen, verzoeke ik hen mij van verdere condoleantie brieven te willen verschoonen.

C. L. TEMMINCK.
Samarang, den 18 *april* 1821.

Advertentie.

ALLE degenen die iets verschuldigd zijn, ofte te vorderen hebben, aan den te Banjoewangie ab-intestato overledene *George Thor*, in leven opziener bij de werkzaamheden der genie, gelieven daarvan betaling of opgave te doen, aan de door den ondergeteekenden benoemde agenten in gemelden boedel, de heeren *L. Abels* en *J. B. Hagestein* alhier, uiterlijk binnen zes weken na de plaatsing dezer.

Banjoewangie, den 12 *maart* 1821.
De resident.
VAN DE POEL.

DIE iets te vorderen heeft of verschuldigd is, aan den boedel van *M. van Emmerik*, gelieve zulks optegeven binnen de twee maanden aan

De executeuren,
RENAUD en
VELTBRUGGEN.

Advertentie.

ALLE degenen, welke iets te vorderen hebben van, of schuldig zijn aan den boedel van wijlen den heer *N. A. Holmberg de Beckfeldt*, in leven algemeen ontvanger en president van de weeskamer alhier, gelieven daarvan opgave of betaling te doen binnen den tijd van zes weken, van heden af gerekend, aan den eerst ondergeteekenden.

Degenen, voor wien de overledene zich in der tijd als borg mogt hebben geinterponeerd, worden verzocht zulks almede aan den eerst ondergeteekenden optegeven en zich tevens van andere borgen te voorzien.

De geassumeerde executeuren in voorsz. boedel.
P. H. VAN LAWICK VAN PABST.
O. HOLMBERG DE BECKFELDT.
LUCASSEN.
Samarang, den 3 *april* 1821.

P. JANSSEN, gepensioneerd kapitein bij de koloniale marine, verzoekt ieder, die uitstaande zaken met hem te Sourabaija heeft, dezelven voor ofte uiterlijk met ultimo juni aanstaande te vereffenen; en degenen, voor wien hij borgtogten verleend heeft, zich tegens dien tijd van andere borgen te willen voorzien.

Sourabaija, 4 *april* 1821.

ALLE degenen, die iets te pretenderen hebben of verschuldigd zijn, dan wel uitstaande zaken hebben met de nalatenschap van wijlen kapitein *R. Swanston*, worden verzocht dezelve uiterlijk den 29 dezer te komen vereffenen, ten kantore van *van Rijck, Prediger & Co.*

Batavia, 19 *april* 1821.

Bekendmaking.

VAN voornemen zijnde naar Europa te retourneren, zoo wordt ieder die nog zaken met mij te vereffenen heeft, verzocht afbetaling te doen en zoodanigen die eenige pretentien mogte vermeenen te hebben, zich daarom te adresseren bij J. F. ARNOLD.

Advertentie.

ALLE degene, welke iets te pretenderen hebben, of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den tweeden luitenant *W. Hoijink van Papendrecht*, worden verzocht, binnen den tijd van veertien dagen aan de ondergeteekende executeuren opgave en uitbetaling te doen.

E. F. WAGENER, 1 luit.
K. LE ROUX, 2de luit. beide van het 18 regt.
Weltevreden, 20 *april* 1821.

DE ondergeteekende voornemens zijnde binnen korten tijd deze kolonie te verlaten, verzoekt alle degenen, welke iets van hem te pretenderen hebben of wel verschuldigd zijn, daarvan ten spoedigste ten kantore van den heer *C. H. Hein*, te Samarang, opgave te willen doen.

P. VAN VLISSINGEN.
Soerakarta, 10 *april* 1821.

Advertentie.

ALLE degenen, die iets te pretenderen hebben van den ondergeteekenden, gelieven daarvan opgave te doen voor den 10 mei aanstaande, aan de heeren *van Putten & Co.*, in de nieuwpoort-straat te Batavia.

J. H. DICKELMAN.
Buitenzorg, 25 *april* 1821.

WILLEM S. BURGESS, maakt bij deze bekend, dat hij voornemens zijn ie het eiland Java in het kort te verlaten, dat alle uitstaande zaken voor of tegen hem in order gebragt zullen worden door den heer *Isaac Burgess* van Batavia.

WILLIAM S. BURGESS give notice of his intention to leave Java in a short time, and all demands for or against him will be arranged by *Mr. Isaac Burgess*, of Batavia.

Advertentie.

ALLE degenen, welke iets te pretenderen hebben of verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen *Donatus Pieters*, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken van heden afgerekend, aan

Ps. Ws. JACOBS.
Testamentaire executeur.

Vendu Advertissementen.

Door Vendumeesters zullen de volgende vendutien worden gehouden, als:

Op maandag den 30*sten april* 1821.

VOOR het huis van den luitenant kolonel *Cleerens*, te weltevreden, van wagens, paarden, huismeubelen en het geen verder ten dien dage ten voorschijn zal gebragt worden: alsmede eenige goede maccassaarsche rij-paarden.

Op dingsdag den 1*sten mei* 1821.

VOOR het toko huis van wijlen den chinees *Souw Kongko*, staande buiten de voormalige nieuwpoort-straat, van lijwaten, hout, ijzer, en glaswerken, en andere negotie goederen meer.

Op woensdag den 2*den mei* 1821.

VOOR het negotie huis van de heeren *de Harven & Co.*, staande aan de westzijde van de groote-revier, van roode wijn, genever, stokvisch, japansche tarwe, sakij, meboos, connemon, aarde-werken,

(*Het vervolg in het tweede Bijvoegsel.*)

TWEEDE BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 28sten* **APRIL, 1821.**

(Vervolg van het Bijvoegsel.)

kasimieren, zijde stoffen, zijde en catoene kousen; linnen, piqué, postpapier, glaswerken, en andere goederen meer.

Op donderdag den 3den mei 1821.

VOOR het negotie huis van de heeren *Skelton & Co.*, staande in de binnen nieuwpoort-straat, van jatij-balken, amandelen, rozenwater, tapijten, dranken, lijwaten, twee arabische paarden en een groot paard.

Op vrijdag den 4den mei 1821.

VOOR het sterfhuis van wijlen den chinees *Ong Liangleeng*, staande aan de westzijde van de groote-revier, in de chineesche-camp, van huismeubelen, en negotie goederen meer.

Op zaturdag den 5den mei 1821.

VOOR het vendu-kantoor voor rekening des boedels van wijlen den heer *von Liebeherr*, van eene partij medicijnen, schrijfpapier, snuif-tabak, wijn enz: alsmede fijn iersch linnen, kousen, en glaswerken etc.

En precies om 11 uren.

De navolgende vastigheden, als: voor rekening van *Samsoedien Boedliman.*

No. 1. Zeker erf, bebouwd met een pedak van steen en bamboesen met pannen gedekt, staande en gelegen omtrent een half kwartier uurgaans, westwaards buiten deze stads poort utrecht, in het westerveld het 7de deel van het blok P, sub no. 239.

2. Zeker erf, bebouwd met een pedak van steen en bamboesen met pannen gedekt, staande en gelegen buiten deze stads-poort utrecht, in het westerveld het 7de deel van het blok P, sub no. 113.

3. Zeker stuk tuin land, bebouwd met een maccassaarsch huis van bamboesen met adap gedekt, staande en gelegen ruim een half uurgaans, buiten deze stads-poort utrecht, in het westerveld het 2de deel van het blok P, sub no. 222:

4. Zeker erf, bebouwd met een pedak van steen en bamboesen met pannen gedekt, staande en gelegen omtrent een kwart uurgaans, buiten deze stads-poort utrecht, tusschen de amanus-gragt en de buffels revier, in het westerveld het 7de deel van het blok P, sub no. 118.

5. Zeker erf, bebouwd met een pedak van steen en bamboesen met pannen gedekt, staande en gelegen omtrent een kwart uurgaans, buiten deze stads-poort utrecht, tusschen de amanus-gragt en de buffels revier, of in het westerveld het 7de deel van het blok P, sub no. 118.

6. Zeker erf, bebouwd met een pedak van steen en bamboesen met pannen gedekt, staande en gelegen buiten deze stads-poort utrecht, in het westerveld het 7de deel van het blok P, sub no. 258.

Voor rekening des boedels van wijlen den chinees *I-ap Longko.*

Zeker stukje tuin land, gelegen omtrent een half kwartier uurgaans, noordwestwaards buiten deze stad in het westerveld het 2de deel van het blok P, sub no. 43 en 64.

Waarvan de belendingen op het vendu kantoor te zien zijn.

Advertentie.

IN den loop der volgende maand mei 1821, zal publiek worden verkocht, het aandeel van den nu wijlen *Johannes Wolff*, in het land ORDJONG CRAWANG, met dies inventaris, onder zoodanige konditien en voorwaarden, als nader zal worden bekend gemaakt, en ter visie bij het vendu kantoor zullen worden gelegd.

Te koop.

Op het konings-plein, Lot no. 6.

EEN zeer gemakkelijk, hecht en sterk gebouwd woonhuis van twee verdiepingen, hebbende vier slaap-kamers, eene groote ovale dwars gaanderij en twee groote warandes bij iedere verdieping, met stalling voor veertien paarden, koetshuis en andere bijgebouwen compleet en op

Lot no. 1.

Twee woonhuizen, nu bewoond, (een derzelve met den 1ste mei te aanvaarden) gevende dezelve een maandelijksche huur van 155 spaansche matten; en te koop of te huur een groot welgelegen pakhuis en verkoopplaats in het groot of klein, gelegen op de groote-rivier naast het vendukantoor; bewijzen van eigendom en informatie te bekomen bij *Isaac Burgess.*

For Sale.

ON THE KING'S-PLAIN.

Lot No. 6.

A COMFORTABLE well-finished two storied DWELLING HOUSE, having 4 bed-rooms, a large oval centre room, and 2 large verandahs on each, with stabling for 14 horses, coach-house, and other out-offices complete.

And on Lot No. 1.

TWO DWELLING-HOUSES, now occupied, (one of which will be vacated on the 1st May,) yielding a monthly rent of 155 Spanish Dollars.

And for Sale or to Rent.

A well-situated STORE, for wholesale or retail business, next door to the Venduoffice. Apply to the owner *Isaac Burgess.*

HET perceel gronds no. 9, gelegen op het konings-plein, en een perceel grond, gelegen bij Meester-Cornelis, te bevragen bij den kapitein *Gezelschap*, te Weltevreden.

Uit de hand te koop.

ZES slavinnen alle zeer bekwame handwerksters, van goed gedrag en in het best van haren leeftijd, nader informatie te bekomen op 's Lands-drukkerij.

Batavia, den 25 april 1821.

Te koop.

EEN compleeten koetsier, oud 23 jaar, te bevragen bij

P. VELTBRUGGE.

BIJ *E. Cornelissen*, in de binnen Nieuwpoort-straat, zijn met de laatste aangekomen schepen noch aangebragt.

Geborduurde [illegible] zeken, shawls, kinder doekjes en dames kleedjes.
Jongens hoeden van de beste kwaliteit; voorts,
Gerookte ribben.
Hammen.
Kaas.
Boter.
Seltzer water.
Fijne wijnen.
Zalm.
Zwitsersche kaas.
Madeira wijn.
Brandewijn.
Banket in trommels.
en veele andere goederen meer.

BIJ *J. L. J. Reijnst*, in de binnen nieuwpoort-straat no. 6, zijn te bekomen versch aangebragte rozijnen, hazelnoten, Amerikaansche hammen, kasen, sigaren, &a. &a.

Te koop.

BIJ *A. L. Forestier & Co.*, op de groote-rivier, de lading van de brik JAVA, kapitein *W. H. Neal*, van Salem, inhoudende superieure beste London madeira wijn zeven jaren oud, likeuren, vleesch, spek, meel, kaas, hammen, visch, zalm, zeep, masten, meubelen en een boot, &a. &a.

For Sale,

BY *A. L. Forestier & Comp.*, Great-river-street, the Cargo of the Brig JAVA, Captain *W. H. Neal*, from Salem, consisting of — superior London Particular Madeira Wine, 7 years old, Liquers, Beef, Pork, Flour, Cheese, Hams, Fish, Salmon, Soap, Spars, Furniture, one Boat, &c. &c.

Advertentie.

BIJ de heeren *Colville, Jutting & Co.*, zijn pas aangebragt van bordeaux per het schip LA ROSE, velerhande soorten van exquise wijnen, waaronder ook gereputeerde la rose wijn, brandewijn, likeuren, havana cigaren, kanten, bijouterien, jagtgeweren, nescessaires, gedroogde vruchten ect. ect.

Batavia, den 11 april 1821.

Te koop.

BIJ *Colville, Jutting & Co.*, rijst 1ste qualiteit bij de heele coijang.

Batavia, den 11 april 1821.

Te koop.

BIJ de ondergeteekenden, patent koperen en ijzeren deur, en hangsloten, dito ijzeren koffij-molens, scharnieren en hengsels, bijtels, vijlen, schaaf-bijtels, spijkers, kurken-trekkers, vengster-ruiten, &a., nevens pas aangebragte extra beste cognac brandewijn in kistjes van 1 dozijn à f. 12.

LEPS & Co.

Batavia, den 13 april 1821.

BIJ *A. Levie*, op de Voorrel, zijn te bekomen beste Bengaalsche SIGAREN, versch aangebragt per het schip COCHIN, kapitein *Duncan.*

BIJ *Stahl & Kemper*, op de westzijde van de groote-rivier no. 48, zijn te bekomen de volgende pas aangebragte goederen, als: beste madeira, champagne en roode wijnen, geilnauer-water, vruchten op brandewijn, rozijnen, amandelen, slaolie, zwitsersche kaas, roskammen, paardeschuijers en andere goederen meer.

Batavia, 19 april 1821.

TEN huize van *J. Schnider*, in de buiten nieuwpoort-straat, zijn tegens kontante betaling te bekomen, de hierna te noemen goederen, pas aangebragt per de schepen L'ESPERANCE, van Marseille en LA ROSE, van Bourdeaux, als: beste salade-olie in kistjes, rooder- en witte wijnen in kistjes, muskaat en frontignac wijnen Marseillaansche witte-zeep, speel-orgels met vijf cilinders, teekenpapier, verscheiden fraaije schilderijen, diverse soorten van likeuren, van Bourdeaux van *Brizard & Comp.*, Anderdaijo beste brandewijn, onderscheiden tafel serviezen, horologien met kettings en kachetten, bijouterien naar de laatste smaak, dames kousen, handschoenen en linten, veritabele eau de cologne en andere reukwateren, pepermunt, kersen water, heeren en dames rijdzadels, wijnen bier-glazen, diverse soorten van chitsen en veele andere goederen.

Batavia, 19 april 1821.

Advertentie.

PAS aangebragt met het schip COCHIN, kapitein *Duncan*, van Calcutta, Bengaalsch gezouten vleesch en spek, benevens kinnebaks hammen, uitmuntende kwa-

liteit, zoomede eenige balen blaauw Madras sadra, en te bekomen bij *van Rijck, Prediger & Co.*

Batavia, 19 april 1821.

Advertisement.

JUST arrived from Calcutta, by the Ship COCHIN, Captain *Duncan*:-- Bengal salted Beef and Pork, of excellent quality, also a few tierces of Pig's Cheeks, and a few bales of blue Madras Sadra, for Sale by *van Ryck, Prediger & Co.*

Batavia, 19th april 1821.

BIJ *Stahl & Kemper*, op de westzijde van de groote-rivier, n°. 48, is te bekomen pas aangebragt best amerikaansch meel, dito gezouten vleesch en spek, beschuit, vermicelli, pruimedanten, anchovis, pale ale op bottels, malaga, oude rhijnsche wijn, extra fijne marteniques likeuren en andere goederen meer.

BIJ *A. Levie*, op de voorrei zijn te bekomen beste spermacetie-kaarsen, pas aangebragt per het schip ROMULUS; liggende tevens ten zijnen kantore ter bezigtiging de facturen der goederen door het binnen weinige dagen aangekomen schip WILLIAM PENN, kapitein *Smith*, bestaande in diverse provisien, meel, tarwe, beschuit, gezouten vleesch, teer, tabak, malgawijn &a., welken facturs-gewijze of bij gedeeltens aldaar te bekomen zijn.

23 april 1821.

Advertentie.

PAS aangebragt Chinsura sigaren, eerste soort, in kistjes van 2000 ieder, tegens *f* 36 de kist, te bekomen bij *John Rowe*, op de groote-rivier.

Freight,

TO Banca, Sincapore, Malacca, Prince of Wales' Island, and Calcutta, on the ship JOHANNA, Captain *Ogilvie*. Apply to Messrs. [illegible]

Batavia, April 11, 1821.

Freight and Passage.

FOR Bencoolen, Padang and Madras, on the new ship RESOLUTION, Captain *Humphreys*. Apply to Messrs. *Deans, Scott & Co.*

Batavia, April 11, 1821.

Vracht en passage,

NAAR de Nederlanden met het extra snel zeilend gekoperd Nederlandsch fregat schip FANNIJ, kapt. *J. Robin*, zal zeker binnen 14 dagen van hier vertrekken en is uitnemend wel ingerigt voor den overvoer van passagiers, adres bij *Colville, Jutting & Co.*

Batavia, 13 april 1821.

Freight and Passage,

TO Madras, touching at Ports on the West-Coast of Sumatra, on the good Ship PRINCESS ROYAL, Capt. *Hackman*. Apply to Messrs. *Deans, Scott & Co.'s.* *Batavia, April 13, 1821.*

Vracht en Passage,

NAAR ISLE DE FRANCE, per de schoener ANTOINETTE, kapitein *Itass*, zal zeilen omtrent medio mei, te bevragen bij de heeren *A. L. Forestier & Co.*

Batavia, 24 april 1821.

Freight and Passage,

To the Isle of France,

PER the schooner ANTOINETTE, Capt. *Itass*, to sail about the middle of May. Apply to Messrs. *A. L. Forestier & Co.*

Batavia, 24th April 1821.

Passage naar Amsterdam,

MET het snelzeilend gekoperd fregatschip RESOLUTIE, kapitein *van den Abeele*, zal binnen 10 à 14 dagen vertrekken. Adres bij *Brouwer, Nolthenius & Co.*

Batavia, 28 april 1821.

DE bestaan hebbende compagnieschap tusschen mejufvrouw de weduwe *Winkelaar* en de heer *Wasch*, gedesolveerd zijnde, zal alles betrekkelijk het logement en wagen-verhuurderij op Weltevreden, door mejufvrouw de weduwe *Winkelaar* of haar gemagtigden worden gelikwideerd.

Batavia, 24 april 1821.

MEN verlangt een schrijver, informatie bij *Leps & Co.*

Advertentie.

MEN verlangt op een koopmans-kantoor te Batavia, een persoon van een goed gedrag, die eene goede hand schrijft, de Nederlandsche en Engelsche talen grondig verstaat, en met het loopend werk bekend is; iemand daartoe genegen zijnde en de vereischte bekwaamheid hebbende, adresseren zich ten kantore van de heeren *Jessen, Trail & Co.*

Wanted.

AS an Assistant in a Merchant's Counting House, a Person of a good character, who writes a fair hand, is well versed in the Dutch and English Languages, and acquainted with the current business of an office. Apply at *Messrs. Jessen, Trail & Co.'s*, Batavia.

Worden gevraagd.

2500 Ducatons, adres bij *Brouwer, Nolthenius & Co.*

Batavia, 20 april 1821.

Liefhebberij-Tooneel.

DE directie van het liefhebberij tooneelgezelschap, onder de zinspreuk: *ut desunt vires tamen laudanda est voluntas*, op zich genomen hebbende, van derzelver verrigtingen in het opbouwen van een nieuw lokaal, door dit nieuwsblad verslag te geven, voldoet aanvankelijk bij deze aan hare verpligting, en heeft mitsdien de eer, het publiek der hoofdplaats te berigten, dat bovengemeld lokaal bijna is voltooid, en dat men zich voorstelt binnen kort, in het zelve eene representatie tot opening van het tooneel te geven.

De directie dus weldra moetende overgaan tot het daarstellen der vereischten, voor het admitteren tot het lidmaatschap in het gezelschap, en niet dan zeer ongaarne iemand van dit amusement willende uitsluiten, neemt de vrijheid, de weinige inteekenaren, die hun verschuldigde nog niet hebben betaald, uit te noodigen, aan hunne verbintenissen, zoo spoedig mogelijk, immers voor den 15den mei aanstaande te voldoen; zullende ten dien einde, de kwitantien daarvan gemaakt voor dat tijdstip, aan de belanghebbenden andermaal ter betaling worden aangeboden.

Tevens adverteert de directie, dat de lijst der inteekening voor primo juni, zal worden gepresenteerd:

1°. Aan hen, die zich verbonden hebben, bij de eventuele verkooping van den nieuwen schouwburg meerdere gelden te fourneren.

2°. Aan hen, die zich voorbehouden hebben inteekenen, dan wel reeds ingeteekend hebbende, voor meerder inteschrijven, zoodra het gebleken zal zijn, dat deze onderneming derzelver beslag zal hebben bekomen, en

3°. Aan hen, die sedert de opening der inteekenings-lijsten, albier zijn komen wonen, dan wel nog niet hebben ingeschreven.

Indien echter onverhoopt, door het een of ander abuis en tegen de intentie der directie, de lijst der inteekening straks gemelden niet mogt worden aangeboden, worden zij en allen, die als nog genegen mogten zijn, iets meerder te contribueren, op het minzaamst verzocht, zich te adresseren aan den ondergeteekenden, die geautoriseerd is, de verdere inteekeningen aantenemen.

Batavia, den 18 april 1821.

De secretaris van voornd: directie.

VAN DER VINNE.

VERGADERING van het *Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen*, op woensdag den 2den mei, in het Genootschaps-huis op Rijswijk, des avonds ten 7 ure.

P. WEDDING, *secretaris.*

TER lands drukkerij wordt, tegen betaling van den daarvoor bepaalden prijs van f 8 afgeleverd het naamboekje voor het jaar 1821.

Bij hetzelve zijn gevoegd de onderscheidene reglementen en bepalingen, welke voor het publiek het meest nuttig zijn te weten, als: de zegel ordonnantie met derzelver ampliatien en alteratien, reglementen op de scheepspassen, tafel van afstanden enz.

Hetzelve geniet, even als de courant, vrijheid van port, en de aanvragen uit de residentien zullen, mits vooraf betaling geschied zijnde, stiptelijk en zonder oponthoud worden voldaan.

TER lands drukkerij worden tegen gerede betaling aan de inteekenaren afgeleverd de laatste nummers van het staatsblad 1820 *n°.* 39ª *en* 41 *tot en met n°.* 55.

Het bedragen is f 2 - 20.

Ook zijn ter drukkerij nog te verkrijgen complete stellen staatsbladeren van 1816 *voor f* 9 - 10 *als.*

TE KOOP, ter Lands-Drukkerij Nederlandsche Staats-Almanakken *voor het jaar* 1820, *à f*7.

TE KOOP, ter Lands-Drukkerij Bataviasche Almanakken *voor* 1821, *prijs f*2.

GEDRUKT TE BATAVIA,

ter Lands Drukkerij.